

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

**STRATEGIJA
ZA KONTROLU
MALOG ORUŽJA
I LAKOG NAORUŽANJA
U BOSNI I HERCEGOVINI**

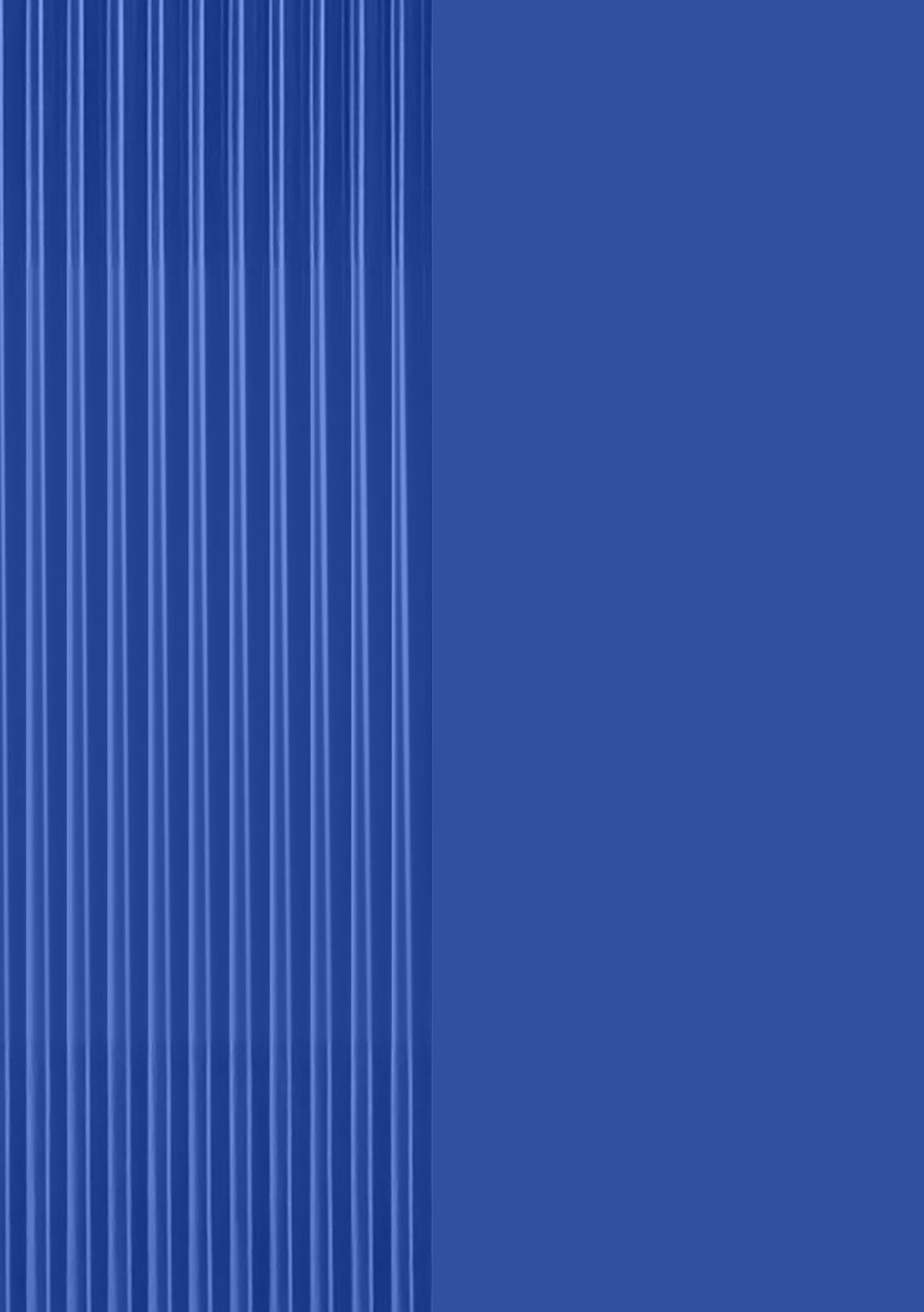
ZA PERIOD 2025. DO 2030.

Strategiju za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini za period od 2025. do 2030. godine izradio je Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini u saradnji sa predstavnicima nadležnih organa uključenih u realizaciju strateških ciljeva u Bosni i Hercegovini.

Strategija je izrađena uz podršku Regionalnog centra za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja (u daljem tekstu SEESAC), u saradnji sa Misijom Organizacije za evropsku sigurnost i saradnju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu OSCE), Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu UNDP) u Bosni i Hercegovini te Delegacijom Evropske unije/Uredom specijalnog predstavnika Evropske unije u Bosni i Hercegovini.

Mišljenja i stavovi izraženi u ovom dokumentu ne odražavaju nužno mišljenja i stavove UNDP-a, SEESAC-a, OSCE-a ili drugih međunarodnih partnera.

Izrazi u ovoj Strategiji, koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu, bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

MISIJA

Nadležni organi u Bosni i Hercegovini posvećeni su snažnijem odgovoru u smanjenju rizika od zloupotrebe i proliferacije oružja, municije i eksploziva, u koordinaciji sa svim uključenim akterima dajući stoga doprinos sigurnosti građana kako u Bosni i Hercegovini tako i šire.

VIZIJA

Bosna i Hercegovina je sigurnije društvo sa uspostavljenim sveobuhvatnim i održivim mehanizmima za identifikovanje, sprečavanje, kontrolu i krivično gonjenje nedozvoljenog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine oružjem, municijom i eksplozivima. Pomenuti mehanizmi su u skladu sa standardima Ujedinjenih nacija i Evropske unije i drugim međunarodnim standardima i najboljim praksama.

Definicija malog oružja i lakog naoružanja - SALW

„Malo oružje i lako naoružanje je naoružanje koje može nositi jedan čovjek, napravljeno ili prilagođeno vojnoj specifikaciji za upotrebu smrtonosnih instrumenata rata.

Malo oružje je široko kategorizirano kao ono oružje namijenjeno za upotrebu od strane individualnih pripadnika oružanih ili sigurnosnih snaga. Ono uključuje revolvare i automatske pištolje; puške i karabine; poluautomatske puške; jurišne puške; i lake puškomitraljeze te kratkocijevno i dugocijevno vatreno oružje i municija, koje je namijenjeno za samoodbranu, lov i sport, a koje je dozvoljeno nabavljati, držati i nositi u skladu sa zakonima u BiH. Lako naoružanje je široko kategorizirano kao ono naoružanje namijenjeno za upotrebu od strane nekoliko pripadnika oružanih ili sigurnosnih snaga koji mu služe kao posada. Ono obuhvata teške mitraljeze, ručne i montirane lansere granata; prenosivo protuzračno naoružanje; prenosivo protutenkovsko naoružanje; bestrzajne puške, prenosive lansere protutenkovskih projektila i raketnih sistema; prenosive lansere protuzračnih projektila, te minobacače kalibra manjeg od 100 mm.“

OPĆI DIO

Na osnovu Programa akcije Ujedinjenih nacija (2001)¹, kao i drugih međunarodnih dokumenata iz ove oblasti, prvenstveno Protokola protiv nezakonite proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, njegovim dijelovima, komponentama i municijom (usvojen na Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija dana 31. maja 2001. godine, sa stupanjem na snagu 3. jula 2005. godine), Sporazuma o trgovini oružjem, OSCE-ovog Dokumenta o malom oružju i lakom naoružanju (usvojen 2000. i ponovo objavljen 2012.)² te naknadno i Mapom puta za Zapadni Balkan, Bosna i Hercegovina je pristupila sistematskom rješavanju ovih pitanja usvajanjem i implementacijom prve Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja za period 2006. do 2012. godine, druge Strategije za period 2013. do 2016. godine, potom Strategije za period od 2016. do 2020. godine, te najskorijom Strategijom za period 2020. do 2024. godine. Ciljevi ovih strateških dokumenata su usklađeni sa strategijama Evropske unije za suzbijanje nedopuštenog gomilanja i trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem i pripadajućom municijom,³ kao i sa Akcionim planom Evropske unije o nezakonitoj trgovini vatrenim oružjem za period 2020. do 2025. godine.

Bosna i Hercegovina je prihvatila važne međunarodne sporazume koji se odnose na borbu protiv organizovanog kriminala i nezakonite trgovine oružjem. Bosna i Hercegovina je ratifikovala Konvenciju Ujedinjenih nacija o borbi protiv transnacionalnog organizovanog kriminala dana 24. februara 2002. godine te je 1. aprila 2008. godine pristupila Protokolu protiv nezakonite proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i municijom. Također, Bosna i Hercegovina je potpisala i ratifikovala *Arms Trade Treaty* (u daljnjem tekstu: ATT), odnosno, globalni Sporazum o trgovini oružjem kojim se utvrđuju najviši zajednički međunarodni standardi za uvoz, izvoz i transfer konvencionalnog oružja.

Za Bosnu i Hercegovinu je pitanje kontrole malog oružja i lakog naoružanja (u daljnjem tekstu: SALW) visoko rangirano na sigurnosnoj ljestvici, prije svega, zbog velikog zaostatka oružja iz vremena ratnih dešavanja na teritoriji BiH i novih pojava oblika kriminalnih aktivnosti povezanih sa oružjem, kako u regionu Jugoistočne Evrope tako i šire u zemljama članicama Evropske unije.

Prema dokumentu „Procjena prijetnje od organizovanog kriminala u BiH“, evidentan je nastavak trenda iz prethodne procjene da na području Bosne i Hercegovine i dalje egzistiraju velike količine naoružanja zaostalog iz perioda konflikta, te da se isto krijumčari, nelegalno prodaje na tržište EU, gdje postoji rast potražnje na “crnom tržištu” od lica koja se dovode u vezu sa organiziranim kriminalom i terorizmom. Postoji trend smanjenja ukupnih količina oružja u nelegalnom posjedu na crnom tržištu oružja u Bosni i Hercegovini, pa se očekuje da dođe do promjena modus operandi, u smislu da će neke OKG pokušati trgovati i prepravljenim startnim oružjem ali nekim drugim vrstama oružja. Da bi se ovo preduprijedilo potrebno je u Zakonima o oružju rigoroznije tretirati registraciju ove vrste oružja. Zbog svega navedenog i činjenice da trgovina oružjem omogućava sticanje enormne i brze finansijske dobiti, procjene su da će i u narednom periodu trgovina oružjem ostati jedna od oblasti djelovanja OKG.

1 UN-ov dokument A/CONF.192/15, New York, juli 2001.

2 OSCE-ov Dokument u oblasti SALW-a FSC.DOC/1/00, novembar 2000; OSCE Odluka FSC.DEC/3/12, juni 2012.

3 Strategija EU za borbu protiv nezakonitog gomilanja i trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem i municijom iz 2005. i Strategija EU za borbu protiv nezakonitog gomilanja i trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem i municijom iz 2018.

U odgovoru na prijetnju od širenja i zloupotrebe oružja, municije i eksploziva u cijelom regionu, pod pokroviteljstvom vlada Savezne Republike Njemačke i Republike Francuske, Evropske unije i Vijeća za regionalnu saradnju, vlade Zapadnog Balkana, uključujući i Bosnu i Hercegovinu, sačinile su i usvojile *Mapu puta za održivo rješenje za suzbijanje nedozvoljenog posjedovanja, zloupotrebe i prometa malog oružja i lakog naoružanja (SALW), vatrenog oružja i pripadajućeg streljiva na Zapadnom Balkanu* (u daljnjem tekstu: Mapa puta).

Mapa puta je utvrdila jasne ciljeve, ukupne potciljeve i vremenske okvire koji obuhvataju sve funkcionalne oblasti kontrole naoružanja. Prihvatanjem Mape puta Bosna i Hercegovina je pokazala svoju punu opredijeljenost za uspostavljanje cjelovitog okvira za kontrolu SALW-a. Bosna i Hercegovina je izradila Akcioni plan za provedbu Strategije u kojem su, pored ostalog, uzeti u obzir i ciljevi iz dokumenta Mape puta.

Ova Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u BiH (u daljnjem tekstu: Strategija) za period 2025. do 2030. godine pruža sveobuhvatnu platformu za zajednički usaglašene specifične ciljeve i navodi opredijeljenost svih relevantnih institucija na strateškom, političkom i operativnom nivou, nadovezujući se na političku posvećenost provedbi regionalne revidirane Mape puta iz 2030. godine, s ciljem da nastavi i ojača posvećenost regiona ispunjenju ciljeva iz Mape puta.

Strategija predstavlja nastavak aktivnosti kojima je cilj daljnje jačanje efikasnosti i efektivnosti svih subjekata u oblasti kontrole malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini. Usmjerena je na nastavak usklađivanja domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i usklađenost s Protokolom UN-a o vatrenom oružju, daljnje unapređenje kontrole unutrašnjeg i vanjskotrgovinskog prometa oružjem i municijom, sprječavanje i suzbijanje nezakonite trgovine i zloupotrebe oružja, municije i eksploziva, dalje smanjenje incidenata počinjenih vatrenim oružjem i broja nelegalnog oružja u posjedu građana, unapređenje građanskog povjerenja u institucije u Bosni i Hercegovini na svim nivoima vlasti, kao i smanjenje viškova malog oružja i lakog naoružanja u posjedu Ministarstva odbrane/Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i unapređenje sigurnosnih uslova skladištenja oružja i municije u posjedu Oružanih snaga, institucija i policijskih agencija za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini.

Posebna pažnja je usmjerena na jačanje cjelokupnih administrativnih i istražnih kapaciteta relevantnih nadležnih tijela u Bosni i Hercegovini u cilju sprečavanja i suzbijanja nelegalnog posjedovanja i trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem. Implementacijom zacrtanih strateških ciljeva i jačanjem međunarodne i regionalne saradnje u ovoj oblasti, Bosna i Hercegovina će doprinijeti ne samo unapređenju opće sigurnosti u zemlji nego i u regionu i globalno.

Realizacija strateških prioriteta iz ovog dokumenta doprinjeti će ispunjavanju nekih od ključnih zahtjeva u procesu pristupanja Evropskoj uniji, a koji su navedeni u novoj strategiji Evropske komisije „Vjerodostojna perspektiva proširenja i veći angažman EU na Zapadnom Balkanu“, pratećim Akcionim planom za podršku transformacije Zapadnog Balkana, Mišljenju Evropske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u EU i pratećem Analitičkom izvještaju, te godišnjim izvješćima Evropske komisije za BiH.

Strategijom EU protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajuće municije usvojenom u novembru 2018. godine, poseban akcenat stavljen je na Zapadni Balkan. U Strategiji se navodi da će EU održavati saradnju s relevantnim regionalnim organizacijama u području kontrole SALW-a i uzeti u obzir regionalne inicijative kao što je Mapa puta. Akcijskim planom EU za suzbijanje nezakonite trgovine vatrenog oružja, usvojenom u julu 2020.godine, također je prepoznat značaj integrisanja njegove provedbe i ključnih indikatora učinka u okviru Mape puta za Zapadni Balkan.

Inicijator donošenja Strategije je Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini kao stručno, međuinstitucionalno tijelo, koje je osnovalo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Implementacijom prethodnih Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja postignuti su značajni rezultati o kojima je Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, na godišnjem nivou, dostavljao Izvještaje Vijeću ministara Bosne i Hercegovine. Također, Koordinacioni odbor redovno je izvještavao Ujedinjene nacije u skladu Programom akcije (*engl.* Plan of Action – PoA) i Međunarodnim instrumentom za praćenje (*engl.* International Tracing Instrument – ITI), OSCE te Sekretarijat Sporazuma o trgovini oružjem (*engl.* ATT) o napretku u oblasti kontrole malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini. Koordinacioni odbor je dostavljao redovne polugodišnje izvještaje temeljene na zajedničkim ključnim pokazateljima učinka i ciljevima Mape puta za Zapadni Balkan. Ovi izvještaji pružaju sveobuhvatan pregled napretka, izazova, planova, ali i stručnu i finansijsku podršku pruženu u realizaciji Strategije u skladu sa prioritetima utvrđenim u Akcijskom planu te umnogome doprinose transparentnosti procesa vođenih u ovoj oblasti ali i međunarodnom priznanju napora Bosne i Hercegovine u ovoj oblasti. Ovi naponi su također prepoznati i u ključnim nalazima Srednjoročnog pregleda Mape puta za Zapadni Balkan.

U saradnji sa nadležnim organima u BiH na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou i Brčko distriktu BiH, Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u BiH će pripremiti akcioni plan za provedbu dokumenta sa mjerljivim ciljevima i konkretnim pokazateljima na osnovu kojih će se mjeriti napredak ostvaren u BiH.

**NAJZNAČAJNIJI
REZULTATI
U IMPLEMENTACIJI
STRATEGIJE
ZA PERIOD 2021.
do 2024. GODINE**

U periodu važenja Strategije, realizovana je većina aktivnosti predviđenih akcionim planom, a najznačajnije postignuti rezultati su sledeći:

- ▶ **ukupno je uništeno 6.004 komada i dijelova malog oružja i lakog naoružanja i 12.193 komada municije;**
- ▶ **ostvorena je uspješna saradnja sa međunarodnim organizacijama UNDP-a, UNODC-a, OSCE-a, NPA i drugih koje se bave pitanjima kontrole malog oružja i lakog naoružanja;**
- ▶ **održani su sastanci u okviru Regionalne mreže SALW komisija kao i SEEFEN;**
- ▶ **unaprijeđena je i produbljena saradnja na operativnom i strateškom nivou između agencija za sprovođenje zakona, pravosudnih i drugih institucija unutar BiH te institucija iz BiH i susjednih država;**
- ▶ **Kroz projekte CIAT, HALT, DIRC i LEAD implementiranih od strane UNDP BiH, unaprijeđeni su kapaciteti policijskih organa u Bosni i Hercegovini te u UINO kroz organizaciju 21 zajedničke vježbe svih policijskih organa u Bosni i Hercegovini i UINO te tri međunarodne zajedničke vježbe sa Republikom Srbijom i Crnom Gorom;**
- ▶ **nastavljena je podrška u pripremi i objavljivanju regionalnih izvještaja o realizovanom uvozu i izvozu naoružanja i vojne opreme;**
- ▶ **izrađene su analize i procjene pravnih okvira za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja;**
- ▶ **Vijeće ministara BiH je usvojilo Izvjestaj o radu radne grupe za harmonizaciju propisa o oružju i municiji međusobno i sa pravnom stečevinom EU;**
- ▶ **nadležni organi u BiH su usvojili zakone o oružju i municiji u cilju usklađivanja sa pravnom stečevinom EU.⁴ Zakon o izmenama i dopunama zakona oružju i municiji Posavskog kantona („Narodne novine Posavskog kantona“, br. 4/18,11/22), Zakona o nabavljanju, posjedovanju i držanju oružja i municije Bosansko-podrinjskog kantona („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona“, broj 10/17,16/23) i Zakona o oružju i municiji Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 17/15, 5/16, 17/17, 8/20, 19/21 i 19/22), Zakon o oružju i municiji Unsko-Sanskog kantona („Službeni glasnik 15/21 i 16/22);**
- ▶ **prikupljeni su statistički podaci o legalnom oružju u posjedu građana u BiH, te se mogu pratiti trendovi za svaku godinu;**
- ▶ **ukupno je izvršena rekonstrukcija 27 (dvadesetsedam) skladišta i soba za dokaze u policijskim agencijama u kojima se čuva malo oružje i lako naoružanje;**
- ▶ **provođene su operativne policijske akcije u kojima je prikupljena značajna količina nelegalnog oružja;**
- ▶ **riješeno 487 tona municije i minsko-eksplozivnih sredstava;**
- ▶ **završena je aktivnost obilježavanja naoružanja u OS BiH, kao i u Policiji Brčko distrikta BiH i MUP-u Posavskog kantona, a započete su i aktivnosti u MUP-u BPK Goražde, MUP-u Ze-Do kantona i MUP-u Kantona 10.**

4 Direktiva (EU) 2021/555 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o nadzoru nabave i posjedovanja oružja

STRATEŠKI CILJEVI ZA PERIOD 2025. do 2030. GODINE

Ova Strategija definiše četiri strateška cilja za unapređenje kontrole malog oružja i lakog naoružanja u BiH i to:

1. **Uskladiti zakonodavstvo u oblasti oružja, municije i eksploziva s pravnom stečevinom EU i drugim relevantnim međunarodnim obavezama.**
2. **Smanjiti zloupotrebu, nezakonito posjedovanje, proizvodnju, trgovinu i širenje oružja, municije i eksploziva⁵;**
3. **Osigurati sigurno upravljanje malim oružjem i lakim naoružanjem (SALW) i municijom u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine;**
4. **Jačati regionalnu i međunarodnu saradnju u cilju bolje kontrole naoružanja, uključujući i saradnju s organizacijama civilnog društva.**

REZULTATI OSTVARENI PO STRATEŠKIM CILJEVIMA U PERIODU 2021. do 2024. GODINE I AKTIVNOSTI KOJE SE PLANIRAJU PODUZETI ZA PERIOD 2025. do 2030. GODINE

1. **Uskladiti zakonodavstvo u oblasti oružja, municije i eksploziva s pravnom stečevinom EU i drugim relevantnim međunarodnim obavezama.**

U okviru ovog strateškog cilja, prepoznata je potreba praćenja aktivnosti koje trebaju rezultirati harmoniziranjem ključnih zakonskih i podzakonskih akata o držanju i nošenju oružja u BiH sa relevantnim propisima Evropske unije. Strategija također prepoznaje potrebu usklađivanja s odredbama članova UN-ovog Protokola o vatrenom oružju, kao i jačanja međuagencijske saradnje na polju implementacije zakonodavstva u vezi kontrole unutrašnjeg i vanjskotrgovinskog prometa oružja radi adekvatne razmjene informacija i stajališta po pitanjima iz nadležnosti različitih institucija uključenih u promet naoružanja.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, br. 10/08, 1/17 i 8/17), Bosna i Hercegovina je preuzela obavezu usklađivanja svog postojećeg i budućeg zakonodavstva i njegovu propisnu primjenu i provedbu od dana potpisivanja Sporazuma do kraja prelaznog perioda od šest godina od dana stupanja na snagu.

U BiH je na snazi 12 zakona koji regulišu oblast vatrenog oružja i municije za civilnu upotrebu koji su doneseni na osnovu ustavnih nadležnosti Republike Srpske, deset kantona i Brčko distrikta BiH, te su isti djelimično usklađeni sa direktivama EU koje tretiraju oblast nadzora nabavke i posjedovanja oružja. Međutim, u cilju pravilnog usklađivanja sa pravnom stečevinom Evropske unije, potrebno je da nadležne institucije izvrše dodatno usklađivanje zakona.

5 „Eksplozivi“ znače materije i predmete koji se smatraju eksplozivima prema preporukama Ujedinjenih nacija o transportu opasnih materija i koji spadaju u Klasu 1 u skladu sa navedenim preporukama. Izvor: Direktiva (EU) 2014/28

Koordinacioni odbor je u periodu važenja Strategije od 2021. do 2024. godine kontinuirano provodio aktivnosti koordinacije usklađivanja zakonodavstva u ovoj oblasti, u saradnji sa nadležnim organima u BiH i međunarodnim partnerima, što će biti i u narednom periodu jedan od prioriteta u radu.

U svim aktivnostima harmonizacije zakonodavstva aktivnu ulogu, pored nadležnih entitetskih i kantonalnih institucija, imala je i Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH, kroz aktivnu savjetodavnu pomoć i pripremu instrumenata za usklađivanje. U toku perioda važenja Strategije održani su seminari sa ovom tematikom, gdje su predstavljene međunarodne regulative iz ove oblasti i načini inkorporiranja regulativa u zakonodavstvo Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona i Brčko distrikta BiH.

Završena je procjena stepena usklađenosti pravnog okvira sa pravnom stečevinom EU. Zakoni o oružju i municiji u BiH usvojeni su i djelimično su usklađeni sa Direktivom o vatrenom oružju EU (Direktiva 555/2021). Još uvijek je u toku izrada zakona o oružju i izrada i izmjena relevantnog pratećeg zakonodavstva, uključujući onesposobljavanje, obilježavanje vatrenog oružja, startnog i signalnog oružja, pirotehničkih materijala te civilne upotrebe eksploziva. Novi propisi bi trebali biti urađeni po preporukama iz Izvještaja o radu Radne grupe za harmonizaciju propisa o oružju i municiji međusobno i sa pravnom stečevinom EU.

Djelimično postoji pravni okvir koji reguliše prekursore eksploziva (MUP RS, UIO, FUP i dio kantona).

Provedena je analiza za procjenu usklađenosti sa Protokolom UN-a o vatrenom oružju za četiri krivična zakona u BiH (nivo BiH, Federacija BiH, Republika Srpska i Brčko distrikt), a koja je utvrdila nedostatke i dala konkretne preporuke za izmjene i dopune.

Predstavnici Bosne i Hercegovine također redovno učestvuju na regionalnim sastancima o usklađivanju sa pravnom stečevinom EU koje potpomaže SEESAC, a koji služe kao platforma za predstavnike različitih institucija i diskusiju o ažuriranim informacijama o usklađivanju zakonodavnih okvira o vatrenom oružju i civilnoj upotrebi eksploziva i pirotehničkih sredstava sa pravnom stečevinom Evropske unije u okviru njihovih nadležnosti.

U Izvještaju Europske komisije BiH za 2023. godinu⁶ (Poglavlje 24) navodi se:

„Bosna i Hercegovina treba pokazati rezultate u provođenju strategije i akcionog plana za kontrolu malog i lakog oružja (eng. SALW) za period 2021-2024. Aktivnosti Bosne i Hercegovine su usklađene sa aktivnostima u okviru Akcionog plana EU o trgovini vatrenim oružjem, koji odgovaraju ciljevima Regionalne mape puta za bolju kontrolu SALW-a na Zapadnom Balkanu. Bosna i Hercegovina napreduje u aktivnostima na poboljšanju kapaciteta za otkrivanje i uništavanje vatrenog oružja. Treba uložiti više napora u istrage krivičnih djela u vezi sa vatrenim oružjem, posebno na uspostavljanju kontaktne tačke za vatreno oružje, što je još uvijek u zastoju. Propise o oružju u civilnom posjedu treba međusobno uskladiti, te dodatno uskladiti s

6 <https://www.dei.gov.ba/bs/expansion-pack>

pravnom stečevinom EU, uključujući standarde za obilježavanje i deaktiviranje. Zakonodavni okvir o eksplozivima za civilnu upotrebu i transportu opasnih materija i dalje je rascjepkan, te ga treba kompletirati i uskladiti s pravnom stečevinom EU u cijeloj zemlji.“

Bosna i Hercegovina će u periodu važenja Strategije poduzimati aktivnosti oko pristupanja WASSENAAR aranžmanu.

Bosna i Hercegovina će u narednom periodu u okviru ovog strateškog cilja, sprovesti sljedeće aktivnosti:

- ▶ ažurirati tabele usklađenosti zakonodavstva s EU i drugim međunarodnim pravnim okvirima u oblasti kontrole oružja, municije i eksploziva;
- ▶ nastaviti s izradom i usklađivanjem zakonodavnog i jačanjem administrativnog okvira u oblasti kontrole oružja, municije i eksploziva i njegovu potpunu implementaciju;
- ▶ jačati kapacitete za kontrolu zakonite trgovine naoružanjem i pripadajućom municijom;

2. Smanjiti zloupotrebu, nezakonito posjedovanje, proizvodnju, trgovinu i širenje oružja, municije i eksploziva;

U Izvještaju Europske komisije o BiH za 2023. godinu (Poglavlje 24) navodi se:

„Konačno je postignut napredak u provođenju Ugovora o operativnoj i strateškoj saradnji sa Europolom iz 2017. godine. U junu 2023. godine kontakt tačka je postala operativna, a u julu 2023. godine Bosna i Hercegovina je uputila oficira za vezu u Europol u Hagu, što je važan korak. Do tada se razmjena informacija sa Europolom odvijala putem odjela u sklopu Direkcije za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine čiji je mandat istekao i sa kojim je Republika Srpska obustavila operativnu saradnju. Potpuna operativnost kontakt tačke Europolu omogućila je nastavak direktne saradnje između Europolu i svih policijskih tijela u Bosni i Hercegovini, omogućavajući im da koriste usluge i operativne alate Europolu. Poruke su razmjenjivane putem Mrežne aplikacije za sigurnu razmjenu informacija (SIENA). Potrebno je nastaviti uvođenje SIENA konekcija u cijeloj zemlji. U 2022. godini broj novih slučajeva otvorenih na osnovu saradnje sa Europolom iznosio je 1 165 (1 022 slučaja u 2021.). U 2022. godini je 8 573 poruka razmijenjeno putem kanala Europolu (4 721 primljenih i 3 852 poslanih). Upotreba Europolovih proizvoda i usluga u Bosni i Hercegovini bila je veoma ograničena tokom izvještajnog perioda, ali se očekuje da će rasti s početkom rada Europolove kontakt tačke.“

„Bosna i Hercegovina učestvuje u Evropskoj multidisciplinarnoj platformi protiv prijetnji od kriminala (eng. EMPACT). U 2023. godini zemlja se obavezala da će učestvovati u 12 operativnih akcija (osam u 2022.). Bosna i Hercegovina je također imenovala kontakt tačku Europolu za nacionalnog koordinatora za EMPACT. Bosna i Hercegovina je nastavila učestvovati u danima zajedničkih akcija EMPACT-a.“

„U pogledu kontrole naoružanja, u 2022. godini zaplijenjeno je ukupno 1 234 komada oružja, 49 889 komada municije, 31 komad ostalih minsko-eksplozivnih sredstava i 10,8 kg eksploziva (u poređenju sa 1 396, 14 009 i jedan u 2021. godini). Uništeno je 2 609 komada oružja i dijelova oružja (u poređenju sa 1 792 u 2021., 1 864 u 2020. i 3 479 u 2019.). U 2022. godini izdato je 236 naloga za istragu krivičnih djela u vezi s vatrenim oružjem – nedozvoljena proizvodnja, posjedovanje i promet – (317 u 2021.) sa 273 osumnjičena (340 u 2021.). U 2022. godini podignuto je 208 optužnica protiv 233 optužena (276 odnosno 298 u 2021.), što je dovelo do 217 osuđujućih presuda (223 u 2021.), 35 presuda sa zatvorskim kaznama (23 u 2021.), 22 novčane kazne (32 u 2021. godini) i 160 uslovnih kazni (168 u 2021.) za 235 osuđenih (239 u 2021.). Bosna i Hercegovina još uvijek treba uspostaviti kontaktnu tačku za vatreno oružje. Krivični zakoni još uvijek nisu u potpunosti usklađeni sa Protokolom UN-a o vatrenom oružju. Bosna i Hercegovina se izdvaja po relativno velikom broju dobrovoljno predatog vatrenog oružja. Platforma SEESAC za izvještavanje o oružanom nasilju je evidentirala 506 incidenata (567 u 2021.) u vezi s vatrenim oružjem u 2022. godini.“

Sprečavanje i suzbijanje trgovine, zloupotrebe i nedozvoljene proizvodnje, posjedovanja malog oružja i lakog naoružanja, municije i eksploziva kroz unaprijeđene procedure, opremu i obuku.

Tokom perioda implementacije, u okviru podrške borbi protiv prijetnje koju predstavlja nezakonita proliferacija i trgovina SALW-om u i iz jugoistočne Evrope, što je također suštinski dio Mape puta za održivo rješenje za nezakonito posjedovanje, zloupotrebu i trgovinu SALW-om i pratećom municijom na Zapadnom Balkanu i Akcionog plana EU o trgovini vatrenim oružjem za period 2020. do 2025. godine, detaljna procjena potreba o kapacitetima relevantnih institucija u Bosni i Hercegovini za suzbijanje zloupotrebe i nezakonite trgovine vatrenim oružjem urađena je 2021. od strane SEESAC-a uz podršku EU.⁷

Procjena potreba poslužila je kao osnova za sveobuhvatnu podršku u izradi i reviziji standardnih operativnih procedura, osiguranju potrebne opreme i tematskih obuka za službenike kriminalističke policije kako bi se dodatno unaprijedilo otkrivanje i istrage nezakonitog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine SALW-om.

Za nadležne organe u Bosni i Hercegovini 2022. godine organizovana je radionica na temu izradu Standardnih operativnih procedura u oblasti kontrole malog oružja i lakog naoružanja i razmjeni najboljih praksi u uspostavljanju kontaktnih točaka za vatreno oružje, nakon čega su uslijedile tematske obuke za relevantne nadležne organe u BiH i SIPA-u o otkrivanju, analizi rizika, istragama vezanim za vatreno oružje i vanrednim situacijama, s ciljem jačanja kapaciteta vlasti u borbi protiv trgovine, zloupotrebe i nezakonitog posjedovanja vatrenog oružja.

Predstavnici Bosne i Hercegovine također su redovno i aktivno uzeli učešća na više regionalnih sastanaka posvećenih prenosu znanja i razmjeni informacija o nezakonitoj trgovini vatrenim oružjem uz podršku SEESAC-a, kao što su SEEFEN, regionalni sastanak predstavnika granične

⁷ U okviru Odluke Vijeća EU o potpori Centru za kontrolu malog i lakog oružja za jugoistočnu i istočnu Europu (SEESAC) radi provedbe Regionalnog plana za suzbijanje nezakonitog trgovanja oružjem na zapadnom Balkanu-a (ZVSP) 2018/1788.

policije i carine, regionalni sastanci predstavnika krim policije i regionalni sastanci kontakt tačaka za vatreno oružje.

Predstavnici Bosne i Hercegovine su također učestvovali u više tematskih obuka u oblasti istraga vezanih za vatreno oružje, uključujući istrage na internetu i izgradnju kapaciteta balističkih laboratorija i krim tehničara u organizaciji SEESAC-a 2022. i 2023. godine kao što su regionalna obuka o vještinama kritičkog razmišljanja i analitički kapaciteti, regionalna obuka o obavještajnim podacima iz otvorenog koda (OSINT), radionica sajber patroliranja, obuka na temu rodne analize i prikupljanju rodno osjetljivih podataka, regionalna radionica o istragama lica mjesta, regionalni sastanci na temu znanja i razmjene najboljih praksi u oblasti balističkog ispitivanja i balističke obavještajne službe, regionalna obuka o obavještajnom radu na društvenim medijima, radionica o prikupljanju obavještajnih podataka u okviru kontakt tačaka za vatreno oružje kao podrška danima zajedničkih akcija EMPACT-a, regionalna radionica o prikupljanju obavještajnih podataka kao podrška implementaciji EMPACT-ovih dana zajedničke akcije u jugoistočnoj Evropi.

I Granična policija i Uprava za indirektno oporezivanje dali su svoje doprinose za Priručnik o vatrenom oružju za službenike Granične policije i carinu koji je izradio FRONTEx uz podršku SEESAC-a i učestvovali su na sastancima posvećenim finalizaciji Priručnika te tematskim obukama također u organizaciji SEESAC-a i FRONTEx-a.

U periodu od 2021. do 2024. godine, OSCE je podržao izgradnju kapaciteta agencija za provođenje zakona u dijelu koji se tiče službenih pasa (K9) za otkrivanje SALW-a i municije na 11 lokacija u Bosni i Hercegovini. Nadalje, ova podrška je uključivala izradu procedura za rad jedinica K9 te obuku i nabavku opreme.

Vijeće ministara BiH je 20.12.2023. godine usvojilo Izvještaj o radu Radne grupe za uspostavu kontakt tačke/čki za vatreno oružje u BiH. Kontakt tačke za vatreno oružje su imenovane u okviru nadležnih policijskih tijela. U planu je izrada Memoranduma o razumijevanju između nadležnih organa.

Smanjiti rizik od širenja uništavanjem zaplijenjenog oružja, municije i eksploziva i unapređenje bezbjednosti skladišta agencija za provođenje zakona.

KO SALW je u periodu važenja strategije u saradnji sa svim policijskim agencijama u BiH, a uz podršku Evropske unije, UNDP-a, Regionalnog centra za kontrolu malog i lakog oružja (SEESAC) i realizovao aktivnosti uništavanja oduzetog i prikupljenog SALW-a.

Tako je u 2021. godini, uništeno 1.972, u 2022. godini – 2.609, u 2023 godini – 1.423 komada oružja i dijelova oružja te 12.123 komada municije. Navedenim aktivnostima građani Bosne i Hercegovine su upozoreni na opasnosti koje prijete od oružja koje je proglašeno viškom, od slabo osiguranog ili nezakonitog oružja i koliko to oružje utiče na njihovu sigurnost. Realizacijom svih navedenih akcija dat je veliki doprinos poboljšanju cjelokupne stabilnosti kako u BiH tako i u regionu pa i šire.

Prikupljanje i uništavanje navedene količine malog i lakog oružja rezultat je uspješnog rada svih policijskih agencija i organa u Bosni i Hercegovini u borbi protiv nelegalne trgovine oružjem.

Značajno su unaprijeđeni kapaciteti za skladištenje SALW-a u posjedu policijskih agencija u Bosni i Hercegovini. Izrađene su situacione analize, uključujući i procjene kako poboljšati uslove, kako bi se stvorilo bezbjedno okruženje za građane.

U periodu implementacije Strategije izvršena je rekonstrukcija policijskih skladišta i prostorija za pohranu dokaza u većini policijskih agencija i institucija za provođenje zakona. Time su značajno poboljšani uslovi rada policijskih službenika. Provedba ovih aktivnosti nastavlja se i u narednom periodu u skladu sa međunarodnim standardima.

Osigurati da politike i prakse kontrole naoružanja temeljene na dokazima, uz integrisanu rodnu komponentu.

KO SALW je tokom perioda važenja Strategije od 2021. do 2024. godine, radio i na prikupljanju statističkih podataka o legalno registrovanom oružju u BiH. Ova aktivnost je značajna iz razloga što u BiH postoji 12 zakona o oružju zbog čega se podaci o tome vode na različite načine i u skladu sa različitim metodološkim pristupima.

Ukupan broj registrovanog oružja za 2021., 2022. i 2023. godinu:

	2021.	2022.	2023.
F BIH	195.268	218.442	224.586
RS	123.321	126.431	127.484
BD BIH	3.727	3.819	3.828
UKUPNO U BIH	324.316	348.692	355.888

Bosna i Hercegovina i nadležni organi u Bosni i Hercegovini još uvijek nisu izradili metodologiju za prikupljanje statističkih podataka o SALW-u u skladu s međunarodnim standardima. Izrada ovakve metodologije jedan je od najvažnijih faktora za uspješno praćenje trendova u domenu SALW-a, što je jedan od preduslova za uspješnu borbu protiv nedozvoljene trgovine oružjem. U tu svrhu potrebno je uskladiti podzakonske akte o vođenju evidencija kako bi se osiguralo da se podaci evidentiraju u skladu sa međunarodnim standardima i razvrstavaju prema spolu i starosti.

Prema podacima prikupljenim putem Platforme za praćenje oružanog nasilja, ukupan broj događaja/incidenata⁸ u vezi s vatrenim oružjem u Bosni i Hercegovini od 2021. do 2023. godine iznosio je 1.609, što ukazuje na porast od 8% u odnosu na period od 2017. do 2019. godine. Najveći broj događaja/incidenata zabilježen je 2021. (571), nakon čega slijedi pad u narednim godinama (508 u 2022. i 530 u 2023.).

8 U kontekstu vatrene oružja, termin incident obuhvata sve situacije (slučajeve/događaje) u kojima se oružje koristi ili upotrebljava, bilo namjerno ili nenamjerno, ili je prisutno, a koje mogu rezultirati smrtnim ishodom, povredama, i/ili materijalnom štetom, kao i imati psihološke posljedice na pojedince i zajednice.

Porast događaja/incidenata koji uključuju vatreno oružje tokom 2021. do 2023. godine prvenstveno je rezultat porasta zapljene oružja, što predstavlja najčešće prijavljeni tip događaja/incidentata, koji čini 35% svih događaja/incidenata u vezi s vatrenim oružjem, što predstavlja odmak od trenda uočenog tokom 2017. do 2019, gdje je najveći broj ovakvih događaja/incidenata bio kriminalne prirode.

Tokom perioda od 2021. do 2023., događaji/incidenti sa vatrenim oružjem u krivičnom kontekstu su drugi najrašireniji tip sa ukupno 502 incidentata (31% svih incidenata). Od tog broja, oružane pljačke su činile više od polovine krivičnih događaja/incidenata, uz primjetan pad sa 145 slučajeva u 2021. na 66 slučajeva u 2023. U ovom periodu prijavljena su 123 događaja/incidentata povezana s organizovanim kriminalom, uz trend rasta sa 31 slučaja u 2021. do 63 slučaja u 2023., prvenstveno vezanih za trgovinu narkoticima. Nadalje, dokumentovane su 52 krađe vatrenog oružja.

Prema podacima, također su zabilježena 153 slučaja neutvrđene pucnjave i 76 neutvrđenih eksplozija, uz 78 obračuna uz upotrebu vatrenog oružja i 26 incidentata vezanih za nasilje u porodici uz upotrebu vatrenog oružja.

S obzirom na vrstu oružja, najčešće su prijavljivani događaji/incidenti u vezi sa SALW om i to: za pištolje u 561 slučaju, zatim eksplozivne naprave u 158 slučajeva, puške/sačmarice u 143 slučaja i automatsko/vojno oružje u 114 slučajeva⁹. Osim toga, 211 incidentata uključivalo je više vrsta SALW-a. U događajima/incidentima gdje je preciziran status posjedovanja oružja 96% slučajeva je uključivalo nezakonito posjedovanje vatrenog oružja, dok se oružje u zakonitom posjedu navodi u 4% slučajeva.

Kao posljedica incidentata sa vatrenim oružjem u vremenskom periodu od 2021. do 2023. godine, prijavljeno je 714 žrtava, uključujući 359 žena i 174 muškarca, u slučajevima gdje se navodi spol žrtve. Života je lišeno je 70 osoba (53 muškarca i 16 žena), dok je 50 osoba (47 muškarca i tri žene) izvršilo samoubistvo. Također, 135 (106 muškarca i 13 žena) je povrijeđeno kao rezultat incidentata koji uključuju vatreno oružje. Ukupno 374 osobe (139 žena i 105 muškaraca) su dobile prijetnje vatrenim oružjem.

Većina žena je lišena života korištenjem vatrenog oružja u kontekstu nasilja u porodici, uglavnom od strane intimnih partnera, dok su muškarci uglavnom stradali u obračunima, slučajnim pucnjavama, krivičnim incidentima i neutvrđenim pucnjavama.

Od 2.324 počinitelja, muškarci čine 97% počinilaca, za razliku od 3% žena. Kod počinilaca gdje je poznata dob, većina je bila u dobi od 19 do 35 godina, a slijede oni u dobi od 36 do 60 godina.

Prikupljeni podaci ukazuju da rodna perspektiva ima veoma značajnu ulogu u razumijevanju distribucije i potražnje za vatrenim oružjem, kao i specifičnih rizika sa kojima se žene i muškarci suočavaju u pogledu zloupotrebe vatrenog oružja.

9 Podaci su sa SEESAC platforme - Armed Violence Monitoring Platform i potiču iz pisanih i elektronskih medija

Integrisanje rodne perspektive u strateški i operativni okvir se sve više prepoznaje kao preduslov za efikasnu kontrolu malog oružja i lakog naoružanja. U *EU Strategiji protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva* istaknuto je da integracija rodni aspekata u projekte i akcije za kontrolu SALW-a predstavlja princip kojim se Strategija rukovodi, te da će EU sistematski integrisati rodnu perspektivu u projekte protiv nasilja vatrenim oružjem i SALW kontrolu generalno.

Također se u zaključku Osmog dvogodišnjeg sastanka država za razmatranje implementacije UNPoA, države potpisnice se ohrabruju da u izvještaje o implementaciji Plana akcije UN integrišu rodnu perspektivu.

U Mapi puta poseban značaj dat je unapređenju rodne ravnopravnosti te se poziva na punu integraciju rodni i starosni pitanja u politike kontrole SALW-a/vatrenog oružja i smisleno učešće žena u kontroli SALW-a/vatrenog oružja.

U skladu sa tim, BiH će u narednom periodu nastaviti s naporima na integraciji *rodne perspektive u mjere za kontrolu SALW-a*. Integracija rodne perspektive i njena realizacija kroz akcione planove bit će pažljivo praćena i vrednovana kao ključni element za ostvarivanje boljeg, održivijeg i djelotvornijeg rezultata. Poseban značaj dat će se mjerama na sprečavanju zloupotrebe oružja u slučajevima nasilja u porodici, unapređenju dostupnosti statistika razvrstanih prema spolu i korištenju rodne analize i jačanju kapaciteta institucija da kreiraju i sprovode rodno odgovorne mjere i povećaju učešća žena u kontroli SALW-a.

Podići svijest građana u Bosni i Hercegovini o opasnostima od zloupotrebe i nezakonitog posjedovanja vatrenog oružja

Nadležni organi uz podršku međunarodni partnera su provodili aktivnosti na podizanju svijesti građana od zloupotrebe SALW-a. Provođenje ovih aktivnosti je bitno iz razloga što borba protiv ilegalne trgovine oružjem ne podrazumijeva samo poduzimanje represivni mjera nego i djelovanje kroz prevenciju.

U BiH je uz podršku UNDP organizovana šira kampanja podizanja svijesti usmjerena ka daljem povećanju sigurnosti unutar i izvan Zapadnog Balkana. Podizanje svijesti je provođeno kroz ciljane akcije usmjerene na poboljšanje kapaciteta Bosne i Hercegovine za podizanje svijesti među stanovništvom o odgovornom posjedovanju malog oružja i lakog naoružanja (SALW), razumijevanju opasnosti od nelegalnog posjedovanja vatrenog oružja, te edukaciju o prepoznavanju individualni i kolektivni prijetnji sigurnosti građana.

Cilj je bio doprinijeti promjeni ponašanja u razumijevanju prijetnji koje predstavlja SALW unutar porodica, zajednice i društva uopšte. Na kraju, cilj je bio podignuti svijest kroz strukturirane kampanje širom zemlje, aktivnosti na terenu i zagovaranje koje se bavi prijetnjama i posljedicama koje predstavlja nezakonito SALW za širu javnost, posebno ranjive grupe (žene, djeca, mladi muškarci).

Predstavници Bosne i Hercegovine redovno učestvuju na polugodišnjim regionalnim sastancima Radne grupe za podizanje svijesti koje podržava SEESAC i to s ciljem da doprinese strategiji koja podrazumjeva sire aktivnosti na podizanje svijesti o jačanju institucionalnih kapaciteta za provođenje učinkovitih napora na podizanju svijesti u svim segmentima, uključujući izradu, upravljanje, monitoring i evaluaciju, kroz umrežavanje, razmjenu informacija, razmjenu najboljih praksi i naučenih lekcija, kao i kroz koordinaciju i saradnju na aktivnostima podizanja svijesti.

Predstavnici iz Bosne i Hercegovine su također učestvovali na više obuka iz oblasti podizanja svijesti koje je SEESAC organizovao tokom 2022. i 2023. godine kao što je obuka o ključnim koracima u osmišljavanju i implementaciji kampanje, obuka o dostupnim metodama i alatima za monitoring i evaluaciju, obuka na temu krizne komunikacije, zajedničkim obukama za predstavnike ministarstava unutrašnjih poslova i policijskih organa, te predstavnika medija o tome kako bolje informisati javnost o rodno zasnovanom nasilju s elementom vatrenog oružja.

Bosna i Hercegovina će u narednom periodu, u okviru ovog strateškog cilja, sprovesti sljedeće aktivnosti:

- ▶ osnažiti kapacitete relevantnih agencija za suzbijanje nezakonitog posjeda, proizvodnje, zloupotrebe i trgovine vatrenim oružjem i eksplozivima,
- ▶ osnažiti kapacitete relevantnih institucija za odgovor krivičnog pravosuđa na kriminalitet koji uključuje vatreno oružje,
- ▶ uspostaviti efikasan model funkcionisanja Fokalne/fokalnih tačaka za vatreno oružje,
- ▶ jačati forenzičke kapacitete u Bosni i Hercegovini,
- ▶ intenzivirati aktivnosti podizanja svesti o rizicima zloupotrebe SALW-a kroz rad „Policije u zajednici“,
- ▶ jačanje kontrole nad uvozom i izvozom oružja i vojne opreme te kretanje oružja i vojne opreme na teritoriji Bosne i Hercegovine,
- ▶ unaprijediti bezbjednost kod čuvanja i skladištenja malog oružja i lakog naoružanja po policijskim agencijama;
- ▶ prikupljati i uništavati oružje u nezakonitom posjedu i pripadajuću municiju;
- ▶ bolje razumijevanje negativnih uticaja malog oružja i lakog naoružanja, uključujući i uticaj na žene i muškarce u BiH kroz konkretna istraživanja,
- ▶ integrisati rodnu perspektivu i mjere za kontrolu SALW, a poseban značaj dat će se sprečavanju zloupotrebe oružja u slučajevima nasilja u porodici, razvrstavanju podataka prema spolu i dobi, jačanju kapaciteta institucija da kreiraju i sprovedu rodno odgovorne mjere i povećanju učešća žena u kontroli SALW-a;
- ▶ unaprijediti prikupljanje statističkih podataka u vezi vatrenog oružja, uključujući i podatke razvrstane po spolu i starosti;
- ▶ jačati svijest građana o rizicima SALW-a

3. Upravljanje SALW-om u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine

Aktivnosti Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine realizirane su u okviru kontinuirane aktivnosti rješavanja problema viškova malog oružja i lakog naoružanja u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, što uključuje pohranjivanje municije i eksplozivnih sredstava na perspektivne vojne lokacije, unapređenje skladišta malog oružja i lakog naoružanja (u daljem tekstu: SALW) i jačanje administrativnih kapaciteta za upravljanje SALW-om.

Nastavak rješavanja viškova SALW-a u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine

Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine i Oružane snage Bosne i Hercegovine su u vremenskom razdoblju implementacije dokumenta planski pristupile rješavanju viškova malog oružja, lakog naoružanja i municije i to:

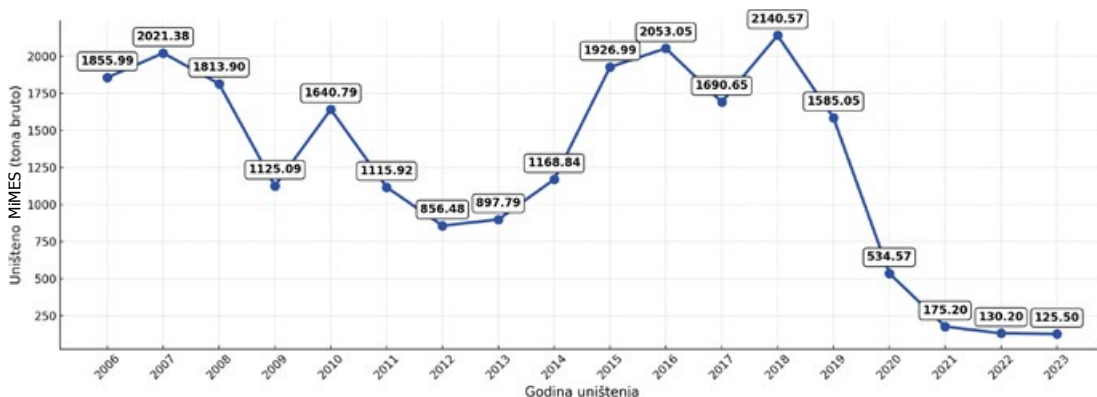
- ▶ putem prodaje;
- ▶ putem donacija;
- ▶ putem uništavanja.

Aktivnosti su realizovane u skladu sa postojećim zakonskim *rješenjima i podzakonskim aktima*, relevantnim rezolucijama UN-a, dokumentima OSCE-a i međunarodno preuzetim obavezama Bosne i Hercegovine u oblasti kontrole naoružanja i izgradnje mjera povjerenja i sigurnosti.

Značajnu podršku i konkretnu pomoć pružili su međunarodne organizacije: Ujedinjeni narodi, OSCE, NATO kao i međunarodni partneri EUFOR, NPA, HALO TRUST, *AMAT (Ammunition Management Advisory Team)*, *SEESAC* i drugi.

Putem prodaje u 2024. godini riješeno je **126.683,2 kg** eksploziva nastalog delaboracijom MiMES-a. U naznačenom vremenskom periodu nije bilo aktivnosti na rješavanju viškova naoružanja niti je bilo doniranih sredstava.

U periodu od 2021. - 2024. ukupno je riješeno **487** tona municije i minsko-eksplozivnih sredstava kako je prikazano na grafikonu (podaci se odnose na period od 2021. godine zaključno sa 01.05.2024. godine).

Grafikon: Uništavanje municije i minsko-eksplozivnih sredstava (bruto tona)

Smještaj municije i minsko-eksplozivnih sredstava u perspektivna skladišta

Odlukom Predsjedništva BiH, 63 lokacije vojne namjene na teritoriji BiH su perspektivne za OS BiH, od toga 41 lokacija u Federaciji BiH i 22 lokacije u Republici Srpskoj. U proteklom periodu je pribavljena imovinsko-pravna dokumentacija za svaku lokaciju posebno, te je stvorena respektabilna baza podataka i registar nepokretnosti.

Uređenje skladišta za čuvanje SALW-a

Nastavljene su aktivnosti na uređenju skladišta za čuvanje naoružanja i municije.

U saradnji sa UNDP-om i OSCE-om, posebna pažnja posvećena je okončanju projekata poboljšanja sigurnosne infrastrukture Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na lokacijama skladišta municije i naoružanja „Krupa“ Hadžići, „Kula 1“ Mrkonjić Grad, „TBT“ Visoko i „Rabić“ Derventa.

Uređenje vlastitih kapaciteta u sistemu odbrane za demilitarizaciju municije bio je jedan od glavnih prioriteta u proteklom periodu. Pored pogona za demilitarizaciju MiMES-a u operativnu funkciju na lokaciji *Oružanih snaga Bosne i Hercegovine* „TROM Doboje“ stavljena je laboratorija za ispitivanje stabilnosti pogonskih goriva i municije, čime su stvorene mogućnosti detektiranja nestabilnosti goriva i baruta u municiji.

Jačanje administrativnih kapaciteta za upravljanje SALW-om

Na nivou Oružanih snaga Bosne i Hercegovine uspostavljeni su kapaciteti testiranja barutnog punjenja za municiju u cilju sigurnog čuvanja municije u skladištima. Izvršena je dogradnja zgrade laboratorije u TROM Doboje i osigurana je potrebna oprema i materijal za testiranje municije i obuke osoblja (posebno su izgrađene prostorije/ skladište za čuvanje uzoraka baruta municije i prostor za obuku osoblja koje će raditi u laboratoriji).

Obilježavanje malog oružja i lakog naoružanja u Oružanim snagama je završeno 100 % (ukupno 62.029 komada malog oružja i lakog naoružanja).

Kako bi se gore navedene aktivnosti mogle u potpunosti realizovati u Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine usvojeni su odgovarajući interni provedbeni akti koji regulišu predmetnu oblast omogućavajući primjenu propisa za upravljanje SALW-om u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine *na efikasan način*.

Upravljanje SALW-om u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i dalje predstavlja okosnicu jačanja kapaciteta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na unapređenju sigurnosnog ambijenta u Bosni i Hercegovini i regionu općenito. Premda je u proteklim godinama ostvaren značajan napredak u rješavanju ovih složenih izazova kroz izgradnju infrastrukture, jačanja kapaciteta, smanjenja rizika od nekontrolisanih eksplozija i otuđenja postoji mogućnost nadogradnje ovih dostignuća i pravljenje daljih iskoraka.

Da bi se prevladali izazovi koje sa sobom nosi posjedovanje SALW-a u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine u ovom strateškom dokumentu u skladu sa Zakonom o odbrani, odlukama Predsjedništva Bosne i Hercegovine i Politikom rješavanja viškova naoružanja i municije, samostalno i uz podršku međunarodnih partnera definirani su ciljevi za naredni petogodišnji vremenski period:

1. Prioritetno uništavati nestabilnu municiju, u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine;
2. Rješiti viškove SALW-a u skladu sa utvrđenom politikom rješavanja;
3. Uspostaviti sistem za upravljanjem životnim vijekom SALW-a;
4. Završiti unapređenje infrastrukture za skladištenje municije i SALW-a;
5. Smanjiti broj lokacija na kojima su skladišteni municija i SALW, na broj perspektivnih lokacija podržanih od strane međunarodne zajednice;¹⁰
6. Osigurati potrebne resurse za održavanje infrastrukture i opreme koja je u vezi sa municijom i SALW-om;
7. Osposobiti strukture Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u vršenju deaktivacije malog oružja i lakog naoružanja, upravljanja životnim vijekom municije i SALW-a i nastaviti učestvovati u prenosu znanja, stečenih iskustava i dobrih praksi osoblju Oružanih snaga partnerskih država.

4. Jačati regionalnu i međunarodnu saradnju u cilju bolje kontrole naoružanja, uključujući i saradnju s organizacijama civilnog društva

Bosna i Hercegovina ima uspostavljene administrativne kapacitete za provođenje regionalne i međunarodne saradnje u cilju sprečavanja nelegalne trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem.

Koordinacioni odbor i nadležne institucije su u prethodnom periodu značajno saradivali s međunarodnim organizacijama kao što su SEESAC, UNDP, OSCE, UNODC i dr.

Evropska unija je u prethodnom periodu pružila znatnu podršku u aktivnostima kontrole SALW-a, prevashodno u okviru odluka Vijeća za podršku aktivnostima SEESAC-a za razoružanje i kontrolu oružja u jugoistočnoj Europi, kojima se smanjuje prijetnja koju predstavljaju nezakonito malo i lako oružje i pripadajuće streljivo.

Saradnja sa SEESAC-om ogledala se u podršci aktivnostima na usklađivanju zakonodavnog okvira s pravnom stečevinom EU, unapređenju istražnih i analitičkih kapaciteta, uključujući i kroz uspostavljanje fokalnih tačaka za vatreno oružje, integrisanje rodni aspekata u politike i prakse kontrole SALW-a, unapređenje bezbjednosti skladišta i prostorija za pohranu dokaza, podizanje svijesti, učešće u različitim regionalnim procesima koje je SEESAC podržao, uključujući SEEFEN, proces komisija za SALW, regionalne sastanke graničnih policija, regionalne sastanke krim policije, Mrežu fokalnih tačaka za vatreno oružje, istrage lica mjesta i koordinaciji i monitoringu implementacije Mape puta kroz regionalne sastanke za provedbu Mape puta, te podršci u pripremi i objavljivanju regionalnih izvještaja o realizovanom uvozu i izvozu naoružanja i vojne opreme.

¹⁰ U skladu sa raspoloživim skladišnim kapacitetima na perspektivnim lokacijama za skladištenje LSN i LSM uskladištiti SALW.

Saradnja sa kancelarijom UNDP-a u Sarajevu se odvijala kroz pružanje podrške u vezi s modernizacijom skladišta, provođenjem kampanja podizanja svijesti o rizicima SALW-a, procesom uništavanja viškova naoružanja i nelegalnog SALW-a, organizacijom zajedničkih vježbi između policijskih tijela u BiH i Upravom za indirektno oporezivanje kao i međunarodnih zajedničkih vježbi između policijskih i carinskih organa iz BiH i Srbije te iz BiH i Crne Gore, unaprijeđenjem ukupne regionalne saradnje između policijskih i carinskih organa, uključujući i forenzičke laboratorije te procesom uništavanja viškova naoružanja i nelegalnog SALW-a.

Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine i Oružane snage Bosne i Hercegovine u provođenju strateškog cilja 3 nastavit će saradnju sa UN, OSCE, NATO EUFOR, NPA, HALO TRUST, AMAT (Ammunition Management Advisory Team), SEESAC kao i sa drugim međunarodnim partnerima na jačanju kapaciteta upravljanja SALW-om u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

OSCE je pružio podršku kroz rješavanje bezbjedonosnih i sigurnosnih rizika nelegalnog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem i pripadajućom municijom u Bosni i Hercegovini. U okviru ove oblasti u suradnji sa OSCE-om radi se ba razvijanju institucionalne svijesti o kontroli SALW-a, pojačane su K9 sposobnosti agencija za provođenje zakona za otkrivanje SALW-a, municije i eksploziva, razvija se regulatorni okvir za deaktivaciju SALW-a te se poboljšavaju kapaciteti agencija za provedbu zakona za skladištenje SALW-a i municije.

UNODC je preduzima niz aktivnosti na unaorijedenju otkrivanja, spriječavanja i suzbijanja nezakonite trgovine vatrenim oružjem, njegovim dijelovima, municijom i eksplozivom putem poštanskih pošiljki. Također, UNODC nastavlja da pruža podršku pravosudnim institucijama u cilju poboljšanja sposobnosti krivično-pravnih institucija u borbi protiv organizovanog kriminala i nedozvoljene trgovine vatrenim oružjem uključujući aktivnosti na usklađivanju zakonodavnog okvira, sprovođenju istraga i krivičnom gonjenju djela koja se odnose na nelegalno vatreno oružje i srodna krivična djela povezana sa organizovanim kriminalom.

Bosna i Hercegovina će u narednom periodu, u okviru ovog strateškog cilja, provesti sljedeće aktivnosti:

- ▶ ojačati saradnju s regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i specijalizovanim agencijama, na nivou politika i operativnom nivou, doprinoseći provođenju regionalnih i međunarodnih obaveza i okvira za kontrolu oružja, uključujući Mapu puta;
- ▶ dijeliti informacije o SALW-u, u okviru međunarodnih obaveza o kontroli naoružanja;
- ▶ jačati saradnju sa agencijama Europske unije, kako na strateškom tako i na operativnom nivou, posebno sa EUROPOL-om i Frontex-om, te intenzivirati sudjelovanje nadležnih policijskih agencija u radu EMPACT-a¹¹;
- ▶ nastaviti pozitivnu praksu izvještavanja u skladu s regionalnim i međunarodnim obavezama Bosne i Hercegovine u različitim oblastima kontrole naoružanja, uključujući ATT, UN PoA, Mapu puta, Izvještaj o regionalnom izvozu oružja;
- ▶ nastaviti s praksom redovne razmjene informacija na temu kontrole SALW-a u svim aspektima, kako na bilateralnom tako i na multilateralnom planu;
- ▶ jačati saradnju s udruženjima civilnog društva.

11 European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats – Evropska multidisciplinarna platforma za borbu protiv kriminalnih prijetnji

MONITORING

S obzirom na obim, značaj i složenost kontrole malog oružja i lakog naoružanja, Vijeće ministara BiH je donijelo Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja.

Koordinacioni odbor je sastavljen od predstavnika Ministarstva sigurnosti BiH, Tužilaštva BiH, Ministarstva vanjskih poslova BiH, Ministarstva odbrane BiH, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Granične policije BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Uprave za indirektno oporezivanje, Policije Brčko distrikta BiH, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i kantonalnih Ministarstava unutrašnjih poslova.

Strategija će biti razrađena kroz Akcione planove na periode od po tri godine (2025-2027 i 2028-2030)

Koordinaciono tijelo je nadležno da prati provođenje Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja i Akcione planove, koordinira i inicira aktivnosti sa nadležnim organima u BiH, priprema revidiranu strategiju i akcioni plan, te jednom godišnje izvještava Vijeće ministara BiH u vezi realizacije ciljeva iz Strategije i Akcionih planova.

Administrativnu podršku i pomoć Koordinacionom tijelu pruža Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Napredak ostvaren u sprovođenju Strategije i Akcionih planova će se redovno pratiti i procjenjivati i na osnovu ključnih pokazatelja učinka, koji su usklađeni sa Mapom puta za Zapadni Balkan i narativnim izvještajima, zasnovanim na strateškim ciljevima.

ZAKLJUČAK

Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja za period 2025. do 2030. godine, te prateći Akcioni planovi predstavljaju okvir prioriternih ciljeva i aktivnosti u oblasti kontrole malog oružja i lakog naoružanja u BiH, te su usuglašeni sa prioritetima utvrđenim u Strategiji EU protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva, kao i drugim relevantnim međunarodnim dokumentima koji tretiraju ovu oblast.

Pored toga, strategija je formulisana u skladu s glavnim ciljevima revidirane Mape puta za kontrolu SALW-a, koji su usvojile vlade Zapadnog Balkana, uključujući Bosnu i Hercegovinu, za održivo rješenje za nelegalno posjedovanje, zloupotrebu i promet SALW-a i pripadajuće municije.

Radi uspješne implementacije ciljeva iz Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja i Akcionih planova za period 2025. do 2030. godine, bit će neophodno obezbijediti značajna finansijska sredstva koja je potrebno pravovremeno predvidjeti u skladu sa važećom metodologijom budžetskog planiranja ili donatorskih sredstava.

SKRAĆENICE

ATT	<i>Arms Trade Treaty</i> – Sporazum o trgovini oružjem
UN PoA	<i>Plan of Action</i> – Program akcije Ujedinjenih nacija
UN ITI	<i>International Tracing Instrument</i> – Međunarodni instrument za praćenje
SEESAC	<i>Regionalni centar za kontrolu malog i lakog oružja za Sjeveroistočnu Evropu</i>
SEEFEN	<i>South East Europe Firearms Expert Network</i> – Mreža stručnjaka za vatreno oružje za Jugoistočnu Evropu
RACVIAC	Regionalni centar za pomoć u verifikaciji i provedbi kontrole naoružanja
RCC	Regionalno vijeće za saradnju
WASSENA	AR aranžman – prvi globalni multilateralni aranžman o kontroli izvoza konvencionalnog oružja i osjetljive robe i tehnologije dvostruke namjene
EMPACT	<i>European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats</i> – Evropska multidisciplinarna platforma za borbu protiv kriminalnih prijetnji

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

**AKCIONI PLAN
ZA IMPLEMENTACIJU
STRATEGIJE ZA
KONTROLU MALOG
ORUŽJA I LAKOG
NAORUŽANJA U
BOSNI I HERCEGOVINI**

ZA PERIOD 2025. DO 2027.

UVOD

Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini za period 2025-2030 (u daljem tekstu: Strategija). te prateći akcioni planovi predstavlja nastavak i proširenje aktivnosti u izgradnji sveobuhvatnog i efikasnog sistema kontrole i suzbijanja nezakonite trgovine, nelegalnog posjedovanja, širenja i zloupotrebe malog oružja i lakog naoružanja i pripadajuće municije. Usmjerena je na nastavak usklađivanja domaćeg zakonodavstva sa evropskim i međunarodnim standardima, unapređenjem kontrole unutrašnjeg i vanjskotrgovinskog prometa oružja, smanjenjem broja incidenata počinjenih oružjem i broja nelegalnog oružja u posjedu građana, kao i smanjenjem viškova malog oružja i lakog naoružanja u posjedu Oružanih snaga BiH.

Inicijator donošenja Strategije je Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja kao stručno, međuinstitucionalno tijelo koje je osnovalo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

U saradnji sa nadležnim organima u BiH na državnom, entiteskom, kantonalnom i nivou Brčko distrikta BiH, Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja pripremio je Akcioni plan za period 2025-2027. godina koji će implementirati Strategiju za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u BiH, sa ciljevima i konkretnim pokazateljima na osnovu kojih će se mjeriti napredak ostvaren u BiH.

Akcioni plan prvenstveno obuhvata ciljeve utvrđene u revidiranom tekstu Mape puta za održivo rješenje nezakonitog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem i njihovom municijom na Zapadnom Balkanu, konsolidovanom na 11. Regionalnom sastanku Mape puta u Podgorici 10. jula 2024. godine i prihvaćenom na EU-Zapadni Balkan Ministarskom forumu za pravosuđe i unutrašnje poslove u Budvi 28-29. oktobra 2024. godine.

Akcionim planom su razrađena četiri strateška cilja, koji su razvrstani u konkretne aktivnosti koje bi se trebale poduzeti u periodu 2025-2027. godina, i to:

- 1. Uskladiti zakonodavstvo u oblasti oružja, municije i eksploziva s pravnom stečevinom EU i drugim relevantnim međunarodnim obavezama.**
- 2. Smanjiti zloupotrebu, nezakonito posjedovanje, proizvodnju, trgovinu i širenje oružja, municije i eksploziva¹².**
- 3. Osigurati sigurno upravljanje malim oružjem i lakim naoružanjem (SALW) i municijom u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.**
- 4. Jačati regionalnu i međunarodnu saradnju u cilju bolje kontrole naoružanja, uključujući i saradnju sa organizacijama civilnog društva.**

Očekuje se da provedba Akcionog plana bude podržana iz fondova međunarodnih institucija i organizacija koje prate navedenu oblast, poput Evropske unije (u daljem tekstu: EU), UNDP-a, SEESAC-a, OSCE-a, UNODC-a, EUFOR-a, NATO-a itd.

12 "Eksplozivi" znače materije i predmete koji se smatraju eksplozivima prema preporukama Ujedinjenih nacija o transportu opasnih materija i koji spadaju u Klasu 1 u skladu sa navedenim preporukama. Izvor: Direktiva (EU) 2014/28.

CILJ 1. Uskladiti zakonodavstvo u oblasti oružja, municije i eksploziva s pravnom stečevinom EU i drugim relevantnim međunarodnim obavezama

1.1. Harmonizacija relevantnog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini (BiH) o oružju, municiji i eksplozivima sa pravnom stečevinom EU i drugim međunarodnim obavezama.

Potcijl	Polazna osnova	Aktivnost	Odgovorni organ / zainteresovana strana / organizaciona jedinica za provođenje	Pokazatelj	Izvori finansiranja	Vrem. okvir
1.1.1. Harmonizirati 12 postojećih zakona o oružju i municiji sa pravnim okvirom EU	<p>Procjena stepena harmonizacije pravnog okvira sa zakonodavstv-om EU je završena.</p> <p>Izveštaj VM BiH o radu Radne grupe za harmonizaciju propisa o oružju i municiji međusobno i s pravnom stečevinom Europske unije.</p> <p>Izrada nacrtu zakona o oružju i municiji je u toku.</p>	<p>Uspostaviti ili nastaviti rad radnih grupa koje su formirane za izradu nacrtu zakona i amandmana na zakone o oružju i municiji u cilju harmonizacije sa relevantnim dijelovima pravnih tekovina EU.</p> <p>Izraditi i ažurirati tabele usklađenosti relevantnog zakonodavstva sa usvojenim izvještajem Radne grupe za harmonizaciju propisa o oružju i municiji međusobno i s pravnom stečevinom Europske unije</p>	<p>Pod stalnom koordinacijom Koordinacionog odbora za SALW.</p> <p>Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Ministarstva unutrašnjih poslova kantona, Policija Brčko distrikta BiH</p>	Broj usvojenih zakona	Redovni budžetski fondovi/donatori.	2025-2027.
1.1.2. Analizirati zakonodavni okvir o kontroli eksploziva i prekursora eksploziva u odnosu na regulatorni okvir EU	Djelimično postoji pravni okvir koji reguliše prekursoru eksploziva	Predložiti rješenja koja će unaprijediti postojeću regulativu u oblasti kontrole prekursora eksploziva	<p>Pod stalnom koordinacijom Koordinacionog odbora.</p> <p>Nadležne institucije u BiH u skladu sa ustavnim nadležnostima.</p>	Broj izvršenih analiza sa predloženim/usvojenim rješenjima	Redovni budžetski fondovi/donatori.	2025-2027.
1.1.3. Uskladiti krivične zakone u BiH sa Protokolom UN-a o vatrenom oružju.	Identifikovani su nedostaci u postojećem pravnom okviru.	Formirati radnu grupu za izradu nacrtu amandmana na krivične zakone	Ministarstva pravde na nivou države, entiteta, kantona i Brčko distrikta, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Uprava za indirektno oporezivanje	Broj usvojenih izmjena krivičnih zakona usklađenih sa Protokolom UN-a o vatrenom oružju	Redovni budžetski fondovi/donatori.	2025-2027.

1.2. Unaprijediti informacione sisteme za upravljanje podacima radi kontrole malog oružja i lakog naoružanja, kao i zakonite trgovine konvencionalnim oružjem i municijom.

<p>1.2.1. Razviti i implementirati softverska rješenja za izdavanje dozvola za vanjsku trgovinu oružjem i vojnom opremom.</p>	<p>Postojeće softversko rješenje je neadekvatno. Početna procjena postojećeg softvera kao i procjena potreba je završena</p>	<p>Razviti softversko rješenje na temelju zahtjeva definisanih od strane MVTEO BiH, instalirati sistem i organizirati potrebnu obuku.</p>	<p>Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Ministarstvo odbrane BiH, Uprava za indirektno oporezivanje i Obavještajno-sigurnosna agencija BiH.</p>	<p>Softver potpuno operativan do 2027. godine; Smanjenje vremena obrade za izdavanje dozvola.</p>	<p>Redovni budžetski fondovi/ donatori.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>1.2.2. Razvoj softverskih rješenja za digitalizaciju procesa kontrole malokalibarskog i lakog naoružanja (SALW) radi poboljšanja efikasnosti procesa u relevantnim institucijama</p>	<p>Trenutni kapaciteti su na različitim nivoima, često zasnovani na ručnim, papirnim procesima koji su vremenski zahtjevni. Ograničena je upotreba digitalnih alata za praćenje i upravljanje izdavanjem dozvola i nadzorom nad SALW. Baze podataka su fragmentirane, a nedostaje efikasna razmjena podataka između ključnim institucijama koje su uključene u kontrolu SALW.</p>	<p>Provođenje procjene potreba i konsultacija sa zainteresiranim stranama. Dizajn i razvoj softverskog rješenja. Pružanje obuka i jačanje kapaciteta relevantnog osoblja. Obezbjedivanje alata i hardvera potrebnih za funkcioniranje digitaliziranih procesa.</p>	<p>Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Ministarstva unutrašnjih poslova kantona i Policija Brčko distrikta BiH</p>	<p>Završetak razvoja softvera i postizanje pune operativnosti u planiranom vremenskom okviru. Procenat dozvola izdatih putem digitalnog sistema. Poboljšano prikupljanje podataka o aspektima vezanim za vatreno oružje.</p>	<p>Redovni budžetski fondovi/ donatori.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>1.2.3. Unaprijediti kapacitete za kontrolu izvoza oružja, uključujući procjenu rizika, izdavanje dozvola, isporuku i potvrde o isporuci.</p>	<p>Izveštaji se trenutno podnose u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim obavezama BiH.</p>	<p>Identifikovati i razviti alate potrebne za povećanje transparentnosti u izvozu oružja. Omogućiti razmjenu informacija između relevantnih organa kako bi se poboljšao nadzor i koordinacija.</p>	<p>Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, komisije Vijeća ministara BiH, Uprava za indirektno oporezivanje, Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova kantona i Policija Brčko distrikta BiH</p>	<p>Broj provedenih procjena rizika. Broj licenci identifikovanih kao preusmjerene u protivpravne tokove. Broj razvijenih i implementiranih alata za transparentnost u izvozu. Učestalost razmjene informacija između nadležnih organa.</p>	<p>Redovni budžetski fondovi/ donatori.</p>	<p>2025-2027.</p>

<p>1.2.4.</p> <p>Povećati svijest među proizvođačima vatrenog oružja o riziku od preusmjerenja u protivpravne tokove.</p>	<p>Nedovoljan nivo svijesti o rizicima preusmjerenja u protivpravne tokove.</p>	<p>Razviti održiva partnerstva za promociju kontrole oružja i eksploziva, povećati nivo svijesti i naglasiti važnost sigurnih praksi.</p> <p>Povećati angažman sa proizvođačima putem seminara i inicijativa za promociju mjera kontrole oružja.</p> <p>Unaprijediti postojeća partnerstva između državnih institucija, civilnog društva i pravnih subjekata te ih proširiti za širi uticaj.</p>	<p>Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, komisije Vijeća ministara BiH, Uprava za indirektno oporezivanje, Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova kantona i Policija Brčko distrikta BiH</p>	<p>Broj održanih seminara za podizanje nivoa svijesti i angažiranih učesnika.</p> <p>Uspostavljanje novih partnerstava ili unapređenje postojećih sa proizvođačima.</p> <p>Poboljšana usklađenost sa sigurnosnim i nadzornim zahtjevima među proizvođačima.</p>	<p>Redovni budžetski fondovi/donatori.</p>	<p>2025-2027.</p>
---	---	--	--	---	--	-------------------

CILJ 2. Smanjiti zloupotrebu, nezakonito posjedovanje, proizvodnju, trgovinu i širenje oružja, municije i eksploziva

2.1. Spriječiti i suzbiti nezakonitu trgovinu, zloupotrebu, nedozvoljenu proizvodnju i posjedovanje malog oružja i lakog naoružanja, municije i eksploziva kroz unapređene procedure, opremu i obuku.

<p>2.1.1.</p> <p>Unaprijediti kapacitete za otkrivanje, identifikaciju i istragu u vezi sa vatrenim oružjem kako bi se spriječila i suzbila zloupotreba i nedozvoljeno posjedovanje i trgovina oružjem i municijom.</p>	<p>Oprema je djelomično nabavljena kroz nekoliko projekata koje su implementirali UNDP BiH, UNDP SEESAC, OSCE, UNODC I bilateralni donatori, a njeno korištenje je donijelo dobre rezultate.</p> <p>Bolje razumijevanje kapaciteta relevantnih institucija za borbu protiv zloupotrebe i nedozvoljene trgovine vatrenim oružjem.</p> <p>Nedovoljna obuka i potreba za jačanjem kapaciteta.</p> <p>SOP-ovi za otkrivanje, istrage, analizu rizika kriminalnih aktivnosti u vezi sa vatrenim oružjem su uspostavljeni.</p>	<p>Pregledati i ažurirati, gdje je potrebno, postojeće SOP-ove za otkrivanje, analizu, identifikaciju i istragu kriminalnih aktivnosti u vezi sa vatrenim oružjem.</p> <p>Organizirati uvodne i napredne kurseve za institucije/agencije za sprovođenje zakona o otkrivanju, identifikaciji i istrazi u vezi sa vatrenim oružjem i municijom podstičući ravnopravno učešće žena i muškaraca.</p> <p>Nabavka dodatne opreme za poboljšanje kapaciteta za otkrivanje i istragu na temelju nalaza relevantnih procjena potreba.</p> <p>Omogućiti zajedničke obuke sa različitim institucijama/agencijama za provođenje zakona kako bi se promovirala dosljednost i saradnja između različitih subjekata.</p>	<p>Relevantna policijska tijela, Uprava za indirektno oporezivanje, relevantna tužilaštva u BiH.</p>	<p>Broj i tip nove opreme nabavljene i u upotrebi;</p> <p>Broj slučajeva i količina oružja, municije i eksploziva zaplijenjenih unutar zemlje i na granicama.</p> <p>Broj obučanih policajaca i operativnih K9 jedinica koji su angažovani.</p> <p>Povećan stepen opremljenosti K9 timova specijaliziranom opremom i poboljšanom infrastrukturom</p> <p>Finaliziran K9 Master plan</p> <p>Broj SOP-ova pregledanih, ažuriranih i distribuiranih agencijama za provođenje zakona.</p> <p>Broj održanih trening sesija.</p>	<p>Redovna budžetska sredstva/sredstva donatora.</p>	<p>2025-2027.</p>
---	--	---	--	---	--	-------------------

<p>2.1.2.</p> <p>Unaprijediti kapacitete za prikupljanje i analizu podataka kako bi se poboljšalo otkrivanje, identifikacija, i istraga u vezi sa vatrenim oružjem i municijom.</p>	<p>Iako je dio obuke proveden, ukupni analitički kapaciteti relevantnih agencija ostaju nedovoljni za efikasno otkrivanje, identifikaciju i istragu krivičnih djela u vezi sa vatrenim oružjem.</p>	<p>Organizirati ANACapa¹³ obuku usmjerenu na unapređenje analitičkih vještina analitičara, uključujući tehnike predviđanja podstičući ravnopravno učešće žena i muškaraca.</p> <p>Pružiti obuku o pripremi sveobuhvatnih analiza krivičnih djela počinjenih vatrenim oružjem.</p> <p>Provesti obuku o procjeni rizika i prijetnji, slijedeći metodologiju EUROPOL SOCTA (Procjena prijetnji od teškog i organiziranog kriminala) podstičući ravnopravno učešće žena i muškaraca.</p> <p>Provesti specijaliziranu obuku za analitičke jedinice policijskih agencija o upotrebi rodne analize u istragama u vezi sa vatrenim oružjem.</p>	<p>Relevantna policijska tijela, relevantna tužilaštva u BiH</p>	<p>Broj provedenih obuka i sudionika obučanih u analitičkim vještinama, procjeni rizika i rodnim aspektima u istragama vezanim uz vatreno oružje.</p> <p>Broj sveobuhvatnih analiza zločina povezanih s vatrenim oružjem koje su izradile i koristile relevantne agencije.</p>	<p>Redovna budžetska sredstva/sredstva donatora.</p>	<p>2025-2027.</p>
---	---	--	--	--	--	-------------------

13 ANACAPA - obuka se odnosi na specijalizovane programe u oblasti analize kriminalističko-obavještajnih podataka s ciljem unapređenja analitičkih sposobnosti. Ova obuka je namijenjena predstavnicima (stručnjacima) iz oblasti sigurnosti i obavještajnim stručnjacima kako bi analizirali složene informacije u krivičnim istragama. Obuka se fokusira na ključne tehnike kao što su evaluacija podataka, kritičko razmišljanje i izrada analitičkih grafikona. Učesnici uče kako razviti asocijativne matrice, identifikovati nedostatke u kriminalističko-obavještajnim podacima i primjenjivati analitičke metode za rješavanje složenih krivičnih djela. Obuka traje sedmicu dana i prvenstveno je namijenjena analitičarima kriminalističko-obavještajnih podataka.

<p>2.1.3.</p> <p>Poboljšati sistem za prikupljanje podataka, razvrstanih po polu i starosti, o distribuciji i uticaju vatrenog oružja i municije.</p>	<p>Podaci se ne prikupljaju u skladu s međunarodnim standardima i ne koriste jedinstven obrazac. Zakoni o oružju vođenje evidencije, ali često ne uključuju sve potrebne podatke.</p>	<p>Analizirati nedostatke u vođenju evidencije.</p> <p>Izraditi standardizovani obrazac za prikupljanje podataka, razvrstanih po polu i starosti, za sve sigurnosne agencije.</p> <p>Izmijeniti postojeće zakonodavstvo o vođenju evidencije i dodati potrebne podatke.</p> <p>Organizovati obuke o prikupljanju i razmjeni podataka.</p> <p>Prikupljati podatke o vatrenom oružju kontinuirano i periodično izvlačiti podatke iz sistema za potrebe analize.</p>	<p>Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Ministarstva unutrašnjih poslova kantona i Policija Brčko distrikta BiH</p>	<p>Izrađena metodologija.</p> <p>Podaci prikupljeni u skladu s usvojenom metodologijom.</p> <p>Razvijen jedinstveni/standardizovani obrazac za prikupljanje statističkih podataka.</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>2.1.4.</p> <p>Osigurati efikasan sistem za praćenje podataka koji se odnose na vatreno oružje od prijave i evidentiranja događaja koji uključuju oružje – krivično djelo ili prekršaj, do okončanja odgovarajućeg krivičnog ili prekršajnog postupka</p>	<p>Pripremljena procjena relevantnih pravnih i statističkih modela za policiju i pravosuđe za pokretanje procesa definisanja i uvođenja dodatnih skupova podataka, kao i odgovarajućih softverskih rješenja i hardverskih kapaciteta, koji će omogućiti uspostavljanje interoperabilnog i usklađenog modela prikupljanja, obrade, kontrole i izvještavanja o prekršajima i krivičnim djelima povezanih sa SALW-om.</p>	<p>Organizovati sastanke sa IT ekspertima u policijskim agencijama i VSTV-u</p> <p>Razvijati model softverskog alata</p> <p>Razvijanje liste neophodne opreme</p>	<p>Visoko sudsko i tužilačko vijeće, relevantna policijska tijela i tužilaštva u BiH</p>	<p>Provedena procjena i analiza o postojećim softverskim rjesenjima u policijskim strukturama u u BiH.</p> <p>Razvijen model softverskog alata koji će služiti kao sustav/platforma za praćenje</p> <p>Finalizirano i operativno softversko i hardversko rešenje za praćenje podataka</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027</p>

<p>Angažirana dva nacionalna konsultanta koji će procijeniti i analizirati trenutna softverska rješenja u policijskim strukturama u u BiH i podržati pripremu Projektnog zadatka za angažovanje kompanije koja će razviti dizajn i navede potrebne specifikacije sistema za praćenje SALW-a (hardver i softver) .</p>			<p>Nabavljena IT oprema</p> <p>Broj provedenih treninga za upotrebu softvera</p>	
---	--	--	--	--

2.2. Ojačati kapacitete relevantnih institucija za odgovor krivičnog pravosuđa na kriminalitet u vezi sa vatrenim oružjem.

<p>2.2.1.</p> <p>Poboljšati saradnju između policijskih agencija i pravosuđa u vezi s istragom, gonjenjem i izricanjem kazni za krivična djela u vezi sa malim oružjem i lakim naoružanjem.</p>	<p>Iako neki mehanizmi postoje, kontinuirana je potreba za unapređenjem saradnje između policije i tužilaca, posebno u kontekstu krivičnih djela u vezi sa vatrenim oružjem.</p>	<p>Intenzivirati i proširiti zajedničke programe obuke za policijske službenike i tužioce kroz specijalizovane obrazovne centre.</p> <p>Organizovati zajedničke vježbe između tužilaca i policijskih agencija kako bi se poboljšala koordinacija tokom istraga i gonjenja krivičnih djela u vezi sa vatrenim oružjem.</p>	<p>Relevantna policijska tijela, tužilaštva u BiH.</p>	<p>Broj provedenih obuka i broj obučениh učesnika/ca u policijskim tijelima i tužilaštvima</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p> <p>2025-2027.</p>
<p>2.2.2.</p> <p>Poboljšati kapacitete za spriječavanje i suzbijanje nedozvoljene trgovine, nezakonite proizvodnje i posjedovanja malog oružja i lakog naoružanja kroz doniranje opreme i provođenja obuke nadležnih pravosudnih organa</p>	<p>Neharmonizirana sudska praksa u pogledu izricanja kazni za krivična djela u vezi sa vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima.</p> <p>Ograničeno specijalizirano znanje i tehnološki kapaciteti pravosudnog sistema za efikasno procesuiranje krivičnog djela trgovine vatrenim oružjem.</p>	<p>U saradnji s Visokim sudskim i tužilačkim vijećem (VSTV), razviti i održavati bazu podataka presuđenih slučajeva koji uključuju vatreno oružje kako bi se poboljšala dosljednost i kvalitet izricanja kazni.</p> <p>Osiguravanje opreme i obuke potrebne za razvoj baze podataka</p>	<p>VSTV tužilaštva u BiH</p>	<p>Stvaranje i korištenje baze podataka presuđenih slučajeva koji uključuju vatreno oružje.</p> <p>Poboljšanje efikasnosti i stope uspješnog gonjenja i dosljednosti u izricanju kazni u slučajevima u vezisa vatrenim oružjem, što će se pratiti putem baze podataka VSTV-a.</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p> <p>2025-2027</p>

2.3. Uspostaviti Fokalnu tačku(e) za vatreno oružje

<p>2.3.1.</p> <p>Unaprijediti kapacitete Fokalne tačke/čki za vatreno oružje</p>	<p>Imenovane su kontakt osobe/organizacione jedinice u policijskim tijelima, usvojena je Odluka o formiranju međuresorne Radne grupe za izradu teksta Memoranduma o razumijevanju između nadležnih tijela u Bosni i Hercegovini o uspostavi kontakt tačke/čki za vatreno oružje u Bosni i Hercegovini</p>	<p>U skladu sa potpisanim Memorandumom o razmijevanju provesti procjenu potreba kako bi se identifikovale potrebe za uspostavljanje Fokalne tačke/čki za vatreno oružje, uključujući ljudske resurse, infrastrukturu i operativne alate.</p> <p>Organizovati sveobuhvatne obuke za osoblje Fokalnih tačaka/čki za vatreno oružje, fokusirajući se na razvoj ljudskih resursa, operativne vještine i napredne istražne tehnike.</p> <p>Osigurati specijalizovane obuke u skladu sa identifikovanim potrebama (na primjer: nezakonita trgovina i proliferacija, rodni aspekti zloupotrebe vatrenog oružja, itd.), kako bi osoblje Fokalnih tačaka/čki bilo osposobljeno za efikasno rješavanje ovih pitanja.</p>	<p>Policijska tijela u BiH</p>	<p>Rezultati procjene potreba, sa naknadnim aktivnostima poduzetim za rješavanje identifikovanih nedostataka.</p> <p>Broj provedenih trening sesija i broj obučenog osoblja Fokalne tačke/čki za vatreno oružje.</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
--	---	--	--------------------------------	--	---	-------------------

2.4. Ojačati forenzičke kapacitete u Bosni i Hercegovini

<p>2.4.1.</p> <p>Nastaviti jačanje forenzičkih kapaciteta za istragu krivičnih djela u vezi s vatrenim oružjem.</p>	<p>Djelomično razvijeni kapaciteti forenzičkih laboratorija, ograničen broj akreditiranih metoda vještačenja</p> <p>Potpisan je Memorandum o razumijevanju između Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova RS i Policije Brčko Distrikta BiH.</p> <p>Ministarstvo unutrašnjih poslova KS koristi sistem IBIS</p>	<p>Osigurati potrebnu opremu i alate za forenzičke laboratorije te specijalizovanu obuku za osoblje u cilju daljnjeg akreditovanja forenzičkih metoda.</p> <p>Nastaviti regionalnu i međunarodnu suradnju forenzičkih laboratorija</p>	<p>Policijska tijela u BiH koja imaju forenzičke kapacitete</p>	<p>Broj forenzičkih laboratorija koje su unaprijeđene i akreditirane.</p> <p>Procenat forenzičkog osoblja obučenog za korištenje napredne opreme/tehnologija.</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
---	---	--	---	---	---	-------------------

2.5. Unaprijediti integraciju rodnih perspektiva u mjere kontrole malog oružja i lakog naoružanja.

<p>2.5.1.</p> <p>Integrirati rodne i starsrosne dimenzije u politike i operacije kontrole malog oružja i lakog naoružanja te osigurati strateško učešće žena u kontroli malog oružja i lakog naoružanja</p>	<p>Značajan napredak je postignut u uvođenju rodne perspektive u kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, posebno na strateškom nivou.</p> <p>Inicirane su aktivnosti da se rodna perspektiva integriše na operativnom nivou.</p> <p>Za podršku implementaciji postojećih obaveza, potrebna je kontinuirana obuka i jačanje kapaciteta.</p> <p>Učešće žena u kontroli malog oružja i lakog naoružanja je i dalje nedovoljno, što zahtijeva daljnje mjere za osiguravanje rodno uravnoteženog učešća žena i muškaraca u kontroli malog oružja i lakog naoružanja.</p>	<p>Održati obuke o rodniim aspektima kontrole malog oružja i lakog naoružanja za članove Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja i sve institucije odgovorne za razvoj i implementaciju politika kontrole malog oružja i lakog naoružanja.</p> <p>Razvijati politike za osiguranje uravnotežene zastupljenosti i učešća žena u kontroli malog oružja i lakog naoružanja.</p> <p>Organizovati sastanke između Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, Agencije za ravnopravnost spolova, MLJPI BiH, Koordinacionog odbora za UNSCR 1325 i ženskih organizacija civilnog društva te drugih organizacija koje promoviraju rodnu ravnopravnost.</p> <p>Implementirati razvijene rodno osjetljive politike i smjernice za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja.</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, relevantna policijska tijela u BiH</p>	<p>Broj provedenih obuka o rodniim aspektima kontrole malog oružja i lakog naoružanja.</p> <p>Procenat povećanja zastupljenosti žena u kontroli malog oružja i lakog naoružanja.</p> <p>Broj obučених službenika s poboljšanim kapacitetima za integraciju rodne perspektive, mjereno putem naknadnih procjena.</p> <p>Broj održanih sastanaka</p> <p>Prisustvo muškaraca i žena na održanim sastancima</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
---	---	---	--	---	---	-------------------

<p>2.5.2.</p> <p>Poboljšati strateški i operativni odgovor na zloupotrebu vatrenog oružja u kontekstu rodno zasnovanog nasilja, posebno nasilja u porodici.</p>	<p>Smjernice za izdavanje dozvola za vatreno oružje koje su rodno osjetljive i smjernice za procjenu i rješavanje rizika od zloupotrebe vatrenog oružja u slučajevima nasilja u porodici su razvijene.</p> <p>Potrebna je kontinuirana obuka i izgradnja kapaciteta, uključujući razvoj novih dodatnih smjernica za policijske službenike i druga relevantna stručna lica, s obzirom da zloupotreba vatrenog oružja u slučajevima nasilja u porodici postaje ozbiljan problem.</p>	<p>Razviti relevantne obuke za policiju i zajedničke obuke za policiju i tužioce usmjerene na poboljšanje prevencije nasilja u porodici koje se čini uz upotrebu vatrenog oružja.</p> <p>Provesti obuke za policijska tijela o procjeni i rješavanju rizika zloupotrebe vatrenog oružja u nasilju u porodici.</p> <p>Održati obuke na temu rodno osjetljivog izdavanja dozvola za vatreno oružje.</p> <p>Organizovati međusektorske sastanke za unapređenje međuinstitucionalne saradnje u sprječavanju zloupotrebe vatrenog oružja u nasilju u porodici (policijska tijela, tužioc, centri za socijalnu zaštitu, ženske NVO i sigurne kuće).</p> <p>Razviti i distribuirati smjernice za policijska tijela i tužilaštva o postupanju u slučajevima nasilja u porodici vezano za vatreno oružje.</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, relevantna policijska tijela u BiH</p>	<p>Broj obučених policijskih službenika/ tužilaca o nasilju u porodici i rizicima u vezi s vatrenim oružjem.</p> <p>Usvajanje i primena novih smjernica za organe za provođenje zakona i tužilačke službe.</p> <p>Broj prisutnih muškaraca i žena na obukama.</p>	<p>Redovna budžetska sredstva/ donatori.</p>	<p>2025-2027</p>
---	--	--	--	---	--	------------------

<p>2.5.3.</p> <p>Poboljšati strateški i operativni odgovor na zloupotrebu vatrenog oružja u kontekstu rodno zasnovanog nasilja, posebno nasilja u porodici .</p>	<p>Istraživanja su opsežno dokumentovala nerazmjernu zastupljenost muškaraca, posebno mladih muškaraca, među žrtvama i počiniteljima oružanog nasilja i povezanost između rodni normi i uloga, uključujući specifične pojmove maskuliniteta, sa zloupotrebom i potražnjom za vatrenim oružjem. Ipak, ovo pitanje nije adekvatno adresirano na političkom i operativnom nivou, čime se narušava efikasnost preventivnih mjera.</p>	<p>Razviti smjernice za rodno osjetljivu prevenciju oružanog nasilja.</p> <p>Provesti obuke za relevantno stručno osoblje na temu rodno odgovorne prevencije oružanog nasilja.</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, relevantna policijska tijela u BiH</p>	<p>Broj razvijenih smjernica.</p> <p>Broj provedenih obuka.</p>	<p>Redovna budžetska sredstva/ donatori.</p>	<p>2025-2027.</p>
--	---	--	--	---	--	-------------------

2.6. Pojačati svijest građana o rizicima koje predstavlja malo oružje i lako naoružanje.

<p>2.6.1.</p> <p>Povećati svijest i poboljšati razumijevanje među organizacijama civilnog društva u vezi sa zloupotrebom i nedozvoljenim posjedovanjem vatrenog oružja.</p>	<p>Civilno društvo je nedovoljno informisano o pitanju kontrole malog oružja i lakog naoružanja, a postojeće inicijative nemaju dovoljno doseg a i uticaja.</p>	<p>Organizovati periodične radionice s organizacijama civilnog društva (OCD), uključujući ženske organizacije, promotore rodne ravnopravnosti i medije, kako bi se poboljšalo njihovo razumijevanje pitanja u vezi sa malim oružjem i lakim naoružanjem.</p> <p>Podržati OCD-e u razvoju i realizaciji projekata u vezi sa kontrolom malog oružja i lakog naoružanja, fokusirajući se na podizanje svijesti zajednice, zagovaranje i edukaciju.</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, relevantna policijska tijela u BiH</p>	<p>Broj održanih radionica i raznolikost OCD-a koje učestvuju.</p> <p>Broj projekata vezanih za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja koji su podržani grantovima i implementirani od strane OCD-a.</p> <p>Evaluacijski izvještaji koji pokazuju povećano znanje i angažman OCD-a u aktivnostima u oblasti kontrole malog oružja i lakog naoružanja.</p>	<p>Donatori/ redovna budžetska sredstva.</p>	<p>Kontinuirano</p>
---	---	---	--	---	--	---------------------

<p>2.6.2.</p> <p>Poboljšati saradnju s medijima kako bi se osigurala adekvatna izvještavanja o zloupotrebi vatrenog oružja i nasilju povezanim s vatrenim oružjem.</p>	<p>Izvjestavanje medija o problemima u vezi sa malim oružjem i lakim naoružanjem, posebno u kontekstu nasilja u porodici i femicida, je nedosljedno i često nema podršku za pozitivne institucionalne napore.</p> <p>Smjernice za policijske agencije o tome kako saradivati s medijima su završene.</p>	<p>Organizovati specijalizirane radionice i konferencije za medijske profesionalce, fokusirajući se na odgovorno izvještavanje o incidentima povezanim s vatrenim oružjem, posebno onima koji uključuju nasilje u porodici i femicid.</p> <p>Angažovati se u okviru SEESAC-ove Regionalne radne grupe za podizanje svijesti kako bi se uskladile medijske strategije s regionalnim standardima i unaprijedila saradnja s medijima.</p> <p>Razviti medijski alat za izvještavanje o problemima malog oružja i lakog naoružanja, ističući etičke aspekte, važnost uravnoteženog izvještavanja i ulogu medija u oblikovanju javnog mnjenja.</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja i relevantna policijska tijela u BiH.</p>	<p>Broj održanih radionica i obučenih medijskih predstavnika/ca.</p> <p>Kvalitet i učestalost medijskih izvještaja o problemima u vezi sa malim oružjem i lakim naoružanjem, evaluirani putem analize sadržaja.</p> <p>Povećani pozitivni angažman medija s institucijama koje rade na kontroli malog oružja i lakog naoružanja</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>Kontinuirano</p>
--	--	--	--	---	---	---------------------

<p>2.6.3.</p> <p>Povećati svijest o opasnostima u vezi sa zloupotrebom, nedozvoljenog posjedovanja i trgovine vatrenim oružjem i municijom.</p>	<p>Građani su nedovoljno svjesni prijetnji povezanih s vatrenim oružjem;</p> <p>Prisutna je široko rasprostranjena zloupotreba vatrenog oružja u kontekstu nasilja u porodici.</p> <p>Visok broj samoubistava uz upotrebu vatrenog oružja.</p> <p>Veliki broj dojava o bombama u školama širom BiH što predstavlja sigurnosni rizik za širu zajednicu.</p>	<p>Provoditi ciljane kampanje podizanja svijesti, uključujući one usmjerene na mlade muškarce (u dobi od 15-34 godina), ističući rizike zloupotrebe vatrenog oružja, nedozvoljenog posjedovanja i promoviranje odgovornog držanja legalnog SALW-a, kao i druge implikacije za društvo.</p> <p>Organizovati okrugle stolove s predstavnicima relevantnih institucija, OCD-a i lidera zajednice kako bi se razgovaralo o uticaju rodnih uloga i normi na rizično ponašanje i potražnju za vatrenim oružjem.</p> <p>Intenzivirati rad policajaca iz zajednice s naseljima, školama, sportskim klubovima itd. na podizanju svijesti o opasnostima vatrenog oružja.</p> <p>Implementirati sveobuhvatnu kampanju podizanja javne svijesti o ulozi vatrenog oružja u nasilju u porodici i i femicidu, s naglaskom na preventivne mjere i mjere zaštite.</p> <p>Angažovati se s regionalnom Radnom grupom za podizanje svijesti SEESAC-a kako bi se uključile najbolje prakse i regionalni uvidi u aktivnosti podizanja svijesti.</p> <p>Provesti analizu samoubistava počinjenih vatrenim oružjem.</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, relevantna policijska tijela u BiH i Agencija za ravnopravnost spolova BiH, MLJPI BiH.</p>	<p>Broj provedenih kampanja podizanja svijesti i njihov doseg, mjerena putem anketa i analitike na društvenim mrežama.</p> <p>Broj organizovanih okruglih stolova i kvalitet diskusija, mjerena putem povratnih informacija učesnika/ca i razvijenih akcionih planova.</p> <p>Aktivnosti podizanja svijesti ciljane na mlade muškarce provedene.</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>Kontinuirano</p>
---	--	---	--	--	---	---------------------

2.7. Sistematski prikupljati i uništavati nelegalno malo i lako naoružanje i prateću municiju.

<p>2.7.1. Smanjiti broj nelegalnog vatrenog oružja kroz legalizaciju i dobrovoljnu predaju oružja i municije.</p>	<p>Akcije legalizacije i amnestije provode se periodično.</p>	<p>Provesti kampanje/događaje legalizacije i dobrovoljnog predavanja širom zemlje.</p>	<p>Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova kantona i Policija Brčko distrikta BiH</p> <p>Saradnja: Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja i međunarodne organizacije</p>	<p>Broj legalizovanog i dobrovoljno predanog oružja.</p> <p>Broj provedenih kampanja/događaja</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>2.7.2. Sistematski i javno uništiti zaplijenjeno oružje kao i dobrovoljno predato oružje.</p>	<p>Aktivnosti uništavanja provode se periodično uz podršku UNDP BiH i UNDP SEESAC.</p>	<p>Nastaviti periodično i javno uništavanje zaplijenjenog oružja koje je odobreno za uništavanje na utvrđenim lokacijama za uništavanje.</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, relevantna policijska tijela u BiH, tužilaštva i sudovi u BiH</p>	<p>Broj oružja i municije javno uništenih na odobrenim mjestima za uništavanje.</p> <p>Broj uspostavljenih partnerstava s vlasnicima mjesta za uništavanje i opseg njihovog doprinosa aktivnostima uništavanja.</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>

2.8. Poboljšati sigurnost i bezbednost skladištenja i čuvanja malog i lakog naoružanja u policijskim agencijama.

<p>2.8.1. Osigurati da mjesta za skladištenje malog i lakog naoružanja/vatrenog oružja i municije budu bezbjedna i sigurna u skladu sa međunarodim standardima.</p>	<p>Iako su neka skladišta i sobe za dokaze unaprijedene uz podršku donatora, nekoliko skladišnih lokacija i dalje ima uslove koji predstavljaju sigurnosne rizike. Situaciona analiza skladišnih lokacija je završena, naglašavajući potrebu za daljim poboljšanjima.</p>	<p>Poboljšati sigurnost i bezbjednost skladišne infrastrukture na osnovu IATG kontrolne liste za agencije za sprovođenje zakona i licencirane pravne subjekte.</p> <p>Poboljšati sigurnost prostorija za čuvanje dokaza.</p> <p>Uspostaviti/unaprijediti sistem čuvanja dokaza</p>	<p>Relevantna policijska tijela u BiH</p>	<p>Broj skladišnih objekata i soba za dokaze čija je bezbjednost i sigurnost unaprijedena u skladu sa IATG standardima.</p> <p>Smanjenje broja sigurnosnih incidenata ili narušavanja bezbjednosti na lokacijama za skladištenje malog oružja i lakog naoružanja.</p> <p>Završetak i efikasnost revidiranog lanca čuvanja dokaza, mjereni internim revizijama i bezbjednosnim procjenama.</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>Kontinuirano</p>
---	---	--	---	---	---	---------------------

CILJ 3. Osigurati sigurno upravljanje malim oružjem i lakim naoružanjem (SALW) i municijom u posjedu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine

<p>3.1. Smanjiti količine municije iz segmenta nestabilne municije i viškova, u posjedu OS BiH, rješavanjem do definirane količine (7.500t).</p>	<p>Trenutno stanje nestabilne municije u posjedu OS BiH</p>	<p>Redovno vršiti provjeru i rješavanje</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Knjigovodstveno stanje količina municije.</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>3.2. Smanjiti količine SALW-a do količina potrebnih za korištenje u OS BiH koje su definirane od MO BiH</p>	<p>Pregled stanja proglašenih viškova oružja i municije u posjedu OS BiH</p>	<p>Redovno vršiti tehničke inspekcije i nadzore te provjeru stanja i pokretanje procedura za rješavanje (prodaja, donacija, demilitarizacija)</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Knjigovodstveno stanje količina oružja</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>3.3. Završiti uspostavu sistema za upravljanje životnim vijekom municije</p>	<p>Program reformi, AWE MP¹⁴, Pravila i Uputstva o upravljanju, skladištenju, čuvanju i rashodovanju</p>	<p>Redovno vršiti kontrolu i uspostaviti sistem za Upravljanje cjeloživotnim ciklusom municije</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Završiti uspostavu sistema za upravljanje životnim vijekom municije</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>3.4. Završiti unaprjeđenje infrastrukture i objekata za skladištenje SALW-a i municije</p>	<p>Odluke Predsjedništva BiH, Pregled odbrane, AWE MP,</p>	<p>Rekonstrukcija i adaptacija objekata u skladu sa međunarodnim standardima</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Ekonomski, sigurnosni i finansijski aspekti</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>

14 AWE Master Plan je mehanizam u vlasništvu MO BiH i koordiniran od strane EUFOR-a za upravljanje resursima operacija svih partnera uključenih u uspostavljanje održivog sustava upravljanja zalihama streljiva i naoružanja MO/OS BiH, kao i ukupnog smanjenja rizika u zemlji – Master plan za municiju, naoružanje i eksplozive

<p>3.5. Kontinuirano razvijati kapacitete OS BiH u upravljanju životnim ciklusom municije i SALW-a</p>	<p>Pregled odbrane, AWE MP</p>	<p>Dinamičnim pristupom u skladu sa zakonskim odredbama i regulativnim aktima obezbjediti kontinuiranu realizaciju upravljanja MiMES-om pod stalnim nadzorom i kontrolom procesa (nabavka, skladištenje, rukovanje, raspolaganje, održavanje, rashodovanje, evidencija i izvještavanje planiranje, organiziranje, realizacija adekvatne obuke iz domena upravljanja životnim vijekom municije</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Evidencija i izvještavanje, trening i obuka</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>3.6. Osigurati smještaj municije i SALW-a u perspektivna skladišta</p>	<p>Odluke Predjedništva BiH, Program reformi AWE MP</p>	<p>Dislokacija sredstava</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Ekonomski, sigurnosni i finansijski aspekti</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>3.7. Sistem održavanja infrastrukture i održavanja opreme na skladišnim lokacijama za skladištenje SALW-a i municije</p>	<p>Politika održavanja u MO BiH i OS BiH, Budžetski zahtjev MO BiH, Plan potreba, Plan nabavke i Plan obuke</p>	<p>Realizacija praćenja i kontrola uspostavljenog sistema održavanja i Plan razvoja i modernizacije infrastrukture</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Tehnička dokumentacija i garantni list</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>3.8. Obučiti osoblje unutar MO BiH i Oružanih snaga BiH za obavljanje poslova deaktivacije malog oružja i lakog naoružanja</p>	<p>Budžetski zahtjev MOBIH Plan potreba Plan obuke</p>	<p>Praćenje i realizacija institucionalne obuke personala iz predmetne oblasti. Obuka odgovarajućeg personala za cjeloživotni ciklus upravljanja MiMES-om</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Poboljšanje postojećeg znanja i sticanje novih kompetencija</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>3.9. Unaprjeđenje sistema održavanja SALW-a i municije u kapacitetima OS BiH</p>	<p>Politika održavanja u MO BiH i OS BiH Budžetski zahtjev MO BiH, Plan potreba i Plan nabavke</p>	<p>Obuka odgovarajućeg osoblja, Obezbjedenje potrebnog alata</p>	<p>Ministarstvo odbrane BiH, Oružane snage BiH</p>	<p>Tehnička dokumentacija i izrada tehnoloških postupaka</p>	<p>Donatori/redovna budžetska sredstva.</p>	<p>2025-2027.</p>

CILJ 4. Jačati regionalnu i međunarodnu saradnju u cilju bolje kontrole naoružanja, uključujući i saradnju s organizacijama civilnog društva.

<p>4.1.</p> <p>Unaprijediti regionalnu i međunarodnu operativnu saradnju i razmjenu informacija u borbi protiv ilegalne trgovine vatrenim oružjem.</p>	<p>Bosna i Hercegovina aktivno učestvuje u regionalnim i međunarodnim operacijama, ali je potrebno dodatno unaprijediti angažman i efikasnost u borbi protiv ilegalne trgovine vatrenim oružjem.</p>	<p>Povećati razmjenu informacija, te intenzivirati učešća i doprinos operacijama koje vode Interpol, EUROPOL, EMPACT i SELEC.</p> <p>Proširiti saradnju sa regionalnim i međunarodnim organima za sprovođenje zakona povećanjem učešća BiH u zajedničkim operacijama i inicijativama za razmjenu obavještajnih podataka.</p> <p>Učestvovati na redovnim koordinacionim sastancima i zajedničkim treninzima sa međunarodnim partnerima kako bi se unaprijedile operativne sposobnosti.</p>	<p>Relevantna policijska tijela u BiH i Uprava za indirektno oporezivanje</p>	<p>Broj zajedničkih operacija u kojima se učestvovalo sa INTERPOL-om, EUROPOL-om, EMPACT-om i SELEC-om.</p> <p>Učestalost i kvalitet obavještajnih informacija podjeljenih sa međunarodnim organima za sprovođenje zakona.</p> <p>Povećano učešće policijskih tijela u BiH u regionalnim radnim grupama i operativnim sastancima.</p>	<p>Budžeti relevantnih organa u BiH/ donatora.</p>	<p>2025-2027.</p>
<p>4.2.</p> <p>Ojačati saradnju sa regionalnim i međunarodnim organizacijama te održavati redovan kontakt i razmjenu informacija sa relevantnim institucijama u regionu a u vezi sa kontrolom malog oružja i lakog naoružanja</p>	<p>Institucije u Bosni i Hercegovini uspostavile su aktivnu saradnju sa organizacijama i platformama kao što su UNDP, SEESAC, OSCE, UNODC, EMPACT, CEPOL itd.</p>	<p>Redovno učestvovati u radionicama, seminarima, regionalnim procesima i treninzima vezanim za različite aspekte kontrole malog i lakog naoružanja koje organizuju partnerske organizacije i agencije.</p> <p>Aktivno doprinosti regionalnim procesima i mehanizmima, uključujući regionalne sastanke komisija za malo oružje i lako naoružanje, sastanke za koordinaciju donatora i druge regionalne forume.</p> <p>Organizovati i učestvovati u specijaliziranim obukama za tužioce i istražitelje, koristeći različite dostupne resurse međunarodnih agencija.</p> <p>Osigurati dosljedno izvještavanje unutar regionalnih i međunarodnih sporazuma vezanih za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog i lakog naoružanja u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH, Ministarstvom vanjskih poslova BiH, Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvom odbrane BiH, entitetima, relevantna policijska tijela u BiH, Uprava za indirektno oporezivanje</p>	<p>Broj radionica i seminara kojima su prisustvovali predstavnici BiH i nivo njihove participacije.</p> <p>Usklađenost sa regionalnim i međunarodnim sporazumima o malom i lakom naoružanju i izvještavanje o istima.</p> <p>Broj specijaliziranih obuka na kojima je učestvovalo i broj obučeni službenika.</p>	<p>Budžeti relevantnih organa u BiH/ donatora.</p>	<p>2025-2027.</p>

<p>4.3. Promovisati Strategiju za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja unutar vladinog i nevladinog sektora i promovisati saradnju sa nevladinim sektorom i organizacijama civilnog društva (OCD).</p>	<p>Saradnja sa organizacijama civilnog društva (OCD) bila je ograničena, fokusirajući se uglavnom na povremene seminare. Postoji potreba za širim promocijom Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja unutar nevladinog sektora i unaprijeđenjem saradnje sa OCD.</p> <p>Izrađene su smjernice za međuinstitucionalnu komunikaciju u oblasti SALW</p>	<p>Organizovati kampanje za podizanje svijesti i informativne sesije koje promovišu aktivnosti koje se predviđene Strategijom za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja.</p> <p>Implementirati zajedničke projekte, posebno one koji se bave nasiljem u porodici, rodnim pitanjima i sigurnošću zajednice u vezi zloupotrebe SALW u partnerstvu sa OCD.</p> <p>Organizovati redovne sastanke i radionice sa OCD kako bi se osigurala njihova aktivna uključenost u inicijative za kontrolu malog i lakog naoružanja i zagovaranje politika</p>	<p>Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja.</p> <p>Sve nadležne institucije u BiH</p>	<p>Broj kampanja za podizanje svijesti i informativnih sesija organizovanih sa OCD.</p> <p>Broj zajedničkih projekata sprovedenih sa OCD.</p> <p>Povećano učešće OCD u diskusijama o politikama i inicijativama vezanim za malo i lako naoružanje.</p>	<p>Budžeti relevantnih organa u BiH/ donatora.</p>	<p>2025-2027.</p>
---	---	--	---	--	--	-------------------

